

**GLAVNA SLUŽBA
ZA REVIZIJU JAVNOG SEKTORA
REPUBLIKE SRPSKE**

78000 Banja Luka, Vuka Karadžića 4
Republika Srpska, BiH
Tel: +387(0)51/247-408
Faks: +387(0)51/247-497
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Izveštaj o provedenoj finansijskoj reviziji
Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske
za period 01.01-31.12.2019. godine**

Broj: RV040-20

Banja Luka, 28.05.2020. godine

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA	1
	Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja	1
II	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA	3
	Izvještaj o reviziji usklađenosti.....	3
III	REZIME DATIH PREPORUKA.....	5
IV	KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI.....	6
V	IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)	7
	1. Uvod	7
	2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja.....	7
	3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola	8
	4. Nabavke.....	11
	5. Priprema i donošenje budžeta.....	14
	6. Finansijski izvještaji	15
	6.1. Izvještaj o izvršenju budžeta.....	15
	6.1.1. Prihodi i primici.....	15
	6.1.2. Rashodi i izdaci.....	17
	6.1.3. Razlika u finansiranju	22
	6.2. Bilans uspjeha	22
	6.2.1. Prihodi.....	22
	6.2.2. Rashodi.....	23
	6.2.3. Finansijski rezultat.....	23
	6.3. Bilans stanja.....	23
	6.3.1. Aktiva.....	23
	6.3.2. Pasiva.....	28
	6.3.3. Vanbilansna evidencija.....	30
	6.4. Bilans novčanih tokova.....	31
	6.5. Vremenska neograničenost poslovanja.....	31
	6.6. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze	31
	6.7. Napomene uz finansijske izvještaje	33

I **IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA**

Izveštaj o reviziji finansijskih izvještaja

Mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske koji obuhvataju: Bilans stanja, Bilans uspjeha, Izveštaj o promjenama neto imovine, Bilans novčanih tokova, Periodični izvještaj o izvršenju budžeta i Periodični izvještaj o izvršenju po računovodstvenim fondovima sa stanjem na dan 31. decembar 2019. godine i za godinu koja se završava na taj dan. Revizijom smo obuhvatili pregled značajnih transakcija, obrazloženja uz obrasce godišnjih finansijskih izvještaja i primjenu računovodstvenih politika u revidiranom periodu.

Po našem mišljenju, finansijski izvještaji Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske istinito i objektivno prikazuju, u svim materijalno značajnim aspektima, finansijsko stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2019. godine; finansijsku uspješnost, tokove gotovine, kao i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa propisanim okvirom finansijskog izvještavanja za javni sektor važećim u Republici Srpskoj.

Osnov za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i relevantnim ISSAI standardima revizije 2200-2810. Naša odgovornost za provođenje revizije detaljnije je opisana u pasusu Odgovornost revizora. Reviziju smo sproveli u skladu sa ISSAI 130 - Etičkim kodeksom, ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti i nezavisni smo u odnosu na subjekta revizije.

Smatramo da su pribavljeni revizijski dokazi, s obzirom na propisani okvir finansijskog izvještavanja dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše revizijsko mišljenje o finansijskom stanju imovine, obaveza i izvora i izvršenju budžeta.

Vremenska neograničenost poslovanja

Fond zdravstvenog osiguranja Republike Srpske je u Napomenama uz finansijske izvještaje za period 01.01-31.12.2019. godine objelodanio da nema značajnih neizvjesnosti u vezi sa stalnošću poslovanja obzirom da je njegova osnovna djelatnost pružanje zdravstvene zaštite osiguranim licima i da se finansiranje vrši iz doprinosa za zdravstveno osiguranje.

Ključna pitanja revizije

Ključna pitanja su ona pitanja koja su po našem profesionalnom mišljenju bila najznačajnija u vršenju revizije finansijskih izvještaja za godinu koja se završava na dan 31. decembar 2019. godine. Ova pitanja smo razmotrili u okviru revizije finansijskih izvještaja kao cjeline i nema drugih pitanja koja treba objaviti u izvještaju o reviziji.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Direktor Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske je odgovoran za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed prevare i greške; odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u Napomenama uz finansijske izvještaje; odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su primjerene datim okolnostima i nadzor nad

procesom izvještavanja. Pri izradi finansijskih izvještaja rukovodstvo je odgovorno da procijeni stalnost poslovanja i da objelodani pitanja vezana za vremensku neograničenost poslovanja.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naš cilj je da steknemo razumno uvjerenje o tome da li finansijski izvještaji, kao cjelina, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uzrokovane prevareom ili greškom, kao i da sačinimo i objavimo revizijski izvještaj, koji sadrži naše mišljenje. Razumno uvjerenje predstavlja visok nivo uvjeravanja, ali nije garancija da će revizija, koja je izvršena u skladu sa ISSAI standardima revizije uvijek otkriti materijalno značajne pogrešne iskaze kada oni postoje.

Pogrešni iskazi mogu nastati kao posljedica prevare ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako, pojedinačno ili zajedno, mogu uticati na ekonomske odluke korisnika koje se donose na osnovu finansijskih izvještaja.

Zbog činjenice da se revizija sprovodi provjerom na bazi uzorka i da u sistemu internih kontrola i računovodstvenom sistemu postoje inherentna ograničenja, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ostanu neotkrivene.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupaka je zasnovan na revizijskom prosuđivanju i profesionalnom skepticizmu, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih usljed prevare i greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika utemeljenih na vremenskoj neograničenosti poslovanja i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Izjavljujemo da smo postupili u skladu sa relevantnim etičkim zahtjevima u vezi sa nezavisnošću. Ostvarili smo komunikaciju sa odgovornim licima subjekta revizije u vezi sa planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije, ključnim revizijskim pitanjima i drugim važnim pitanjima i značajnim nalazima revizije, uključujući značajne nedostatke u sistemu internih kontrola koji se mogu identifikovati tokom revizije.

Banja Luka, 28.05.2020. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

II IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izveštaj o reviziji usklađenosti

Mišljenje sa rezervom

Uz reviziju finansijskih izvještaja Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske za 2019. godinu, izvršili smo reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa značajnim zakonskim i drugim propisima.

Po našem mišljenju, osim za navedeno u pasusu Osnov za mišljenje sa rezervom, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske za 2019. godinu su, u svim materijalno značajnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Osnov za mišljenje sa rezervom

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti.

Vjerujemo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše mišljenje o usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa propisima kojima su regulisane.

Kao što je navedeno pod tačkom 4. izvještaja:

Javne nabavke nisu provedene u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama, jer za javne nabavke usluge praćenja dijagnostičko terapijskih skupina i za usluge ocjene privremene nesposobnosti za rad preko 30 dana u ukupnom iznosu od 833.668 KM, nisu provedeni postupci javnih nabavki.

Odredbe zaključenih ugovora kod dijela javnih nabavki (vezano za garanciju za dobro izvršenje ugovora, prekoračenje roka realizacije ugovora i obračun ugovorene kazne), nisu usklađene sa tenderskom dokumentacijom, a realizacija ugovorenih poslova nije vršena u skladu sa ugovorenim odredbama.

Kao što je navedeno pod tačkom 5. izvještaja:

Nakon izvršenog Rebalansa budžeta za 2019. godinu izvršena je realokacija sredstava u iznosu od 24.576.100 KM, a Odlukom o izvršenju Finansijskog plana nisu utvrđena ograničenja u pogledu visine sredstava koja se realociraju, što nije u skladu sa članom 41. stav 2. Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.1.2.1. izvještaja:

Nije definisana metodologija i kriterijumi za zaključivanje ugovora finansiranja sekundarnog i tercijalnog nivoa zdravstvene zaštite i nisu utvrđeni standardi i normativi zdravstvene zaštite, kao i drugi kriterijumi na osnovu kojih bi se vršilo ugovaranje pružanja zdravstvenih usluga za produženu medicinsku rehabilitaciju, što nije u skladu sa članom 1. i 24. Pravilnika o principima, uslovima i kriterijumima za zaključivanje ugovora sa davaocima usluga u Republici Srpskoj u 2019. godini.

Skretanje pažnje

Ne izražavajući dalje rezervu na dato mišljenje skrećemo pažnju na navedeno pod tačkom 3. izvještaja:

Zakonom o zdravstvenom osiguranju (član 48.) i članom 15. Statuta Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske definisano je da upravni odbor ima devet članova, a članom 16. Zakona o sistemu javnih službi je definisano da upravni odbor ima tri ili pet članova.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, direktor Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske je takođe odgovoran da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li je poslovanje Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske obuhvaćeno prema definisanim kriterijumima, usklađeno sa zakonskim i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske.

Banja Luka, 28.05.2020. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

III REZIME DATIH PREPORUKA

Preporuke vezane za finansijske izvještaje

Preporučuje se direktoru Fonda da obezbijedi da se:

- 1) popis imovine i obaveza vrši u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza i
- 2) u Napomenama uz finansijske izvještaje objelodanjuju dodatne informacije u skladu sa članom 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika i zahtijevima MRS - JS 1 Prezentacija finansijskih izvještaja.

Preporuke vezane za usklađenost poslovanja

Preporučuje se direktoru Fonda da obezbijedi da se:

- 1) otklone nedostaci vezani za postupanja u vezi sumnjivih i spornih potraživanja, donošenje rješenja i zaključivanje ugovora,
- 2) obračun naknada za zaposlene radnike u Fondu vrši u skladu sa članom 18. Zakona o platama zaposlenih u javnim službama Republike Srpske,
- 3) prilikom provođenja procedura javnih nabavki vrši dosljedna primjena odredbi Zakona o javnim nabavkama, a ugovorene obaveze izvršavaju u skladu sa odredbama ugovora,
- 4) Odlukom o izvršenju Finansijskog plana – budžeta Fonda ili drugim odgovarajućim internim aktom, utvrde ograničenja u pogledu visine sredstava koja se realociraju u skladu sa članom 41. stav 2. Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske,
- 5) usvoji metodologija i utvrde kriterijumi za zaključivanje ugovora finansiranja sekundarnog i tercijalnog nivoa zdravstvene zaštite shodno Pravilniku o principima, uslovima i kriterijumima za zaključivanje ugovora sa davaocima usluga u Republici Srpskoj za konkretnu godinu i utvrde standardi i normativi zdravstvene zaštite, kao i drugi kriterijumi na osnovu kojih bi se vršilo ugovaranje pružanja zdravstvenih usluga za produženu medicinsku rehabilitaciju i
- 6) vrši međusobno usklađivanje ugovora sa zdravstvenim ustanovama i Odluke o načinu finansiranja sekundarnog i tercijalnog nivoa zdravstvene zaštite u Republici Srpskoj za predmetnu godinu, u dijelu poravnanja i usklađivanja izvršenih usluga.

IV KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI

- Zakon o budžetskom sistemu Republike Srpske;
- Zakon o fiskalnoj odgovornosti u Republici Srpskoj;
- Finansijski plan - budžet i Rebalans finansijskog plana - budžeta Fonda zdravstvenog osiguranja za 2019. godinu;
- Zakon o zdravstvenom osiguranju Republike Srpske;
- Zakon o zdravstvenoj zaštiti Republike Srpske;
- Zakon o zaduživanju, dugu i garancijama Republike Srpske;
- Zakon o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske;
- Zakon o radu;
- Zakon o javnim nabavkama;
- Zakon o doprinosima;
- Zakon o porezu na dohodak građana;
- Zakon o računovodstvu i reviziji Republike Srpske;
- Zakon o Fondu solidarnosti za dijagnostiku i liječenje oboljenja, stanja i povreda djece u inostranstvu;
- Zakon o posebnim načinima izmirenja poreskog duga;
- Zakon o sistemu javnih službi;
- Zakon o platama zaposlenih u javnim službama Republike Srpske;
- Poseban kolektivni ugovor za zaposlene u javnim službama Republike Srpske;
- Pojedinačni kolektivni ugovor za zaposlene u Fondu;
- Pravilnik o principima, uslovima i kriterijumima za zaključivanje ugovora sa davaocima zdravstvenih usluga u Republici Srpskoj u 2019. godini;
- Pravilnik o sistemu poreskog knjigovodstva u Republici Srpskoj;
- Pravilnik o formi i sadržaju budžeta i izvještaja o izvršenju budžeta;
- Ugovori o pružanju i finansiranju primarnog nivoa zdravstvene zaštite u 2019. godini;
- Ugovori o regulisanju međusobnih odnosa prilikom pružanja bolničkih zdravstvenih usluga;
- Odluka o načinu finansiranja tercijalnog i sekundarnog nivoa zdravstvene zaštite u Republici Srpskoj u 2019. godini;
- Uputstvo o uslovima i postupku za odobravanja refundacije;
- Pravilnik o načinu i postupku kontrole provođenja ugovora između Fonda i davalaca zdravstvenih usluga;
- Uputstvo o procedurama praćenja realizacije zaključenih ugovora između Fonda i dobavljača.

V IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)

1. Uvod

Fond zdravstvenog osiguranja Republike Srpske (u daljem tekstu: Fond) osnovan je Odlukom Skupštine Republike Srpske od 27.07.1992. godine, u skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 18/99, 51/01, 70/01, 51/03, 57/03, 17/08, 01/09, 106/09, 110/16 i 94/19), sa sjedištem u Banjoj Luci.

Prema Obavještenju Republičkog zavoda za statistiku o razvrstavanju poslovnog subjekta po djelatnosti od 26.12.2012. godine, djelatnost Fonda je obavezno socijalno osiguranje.

Prema Pravilniku o organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih mjesta, organizacionu strukturu Fonda čine Direkcija (Kabinet direktora, Odjeljenje za internu kontrolu, Odjeljenje za odnose sa javnošću, Jedinica za internu reviziju), šest sektora i osam filijala organizovanih po teritorijalnom principu (Banja Luka, Prijedor, Doboj, Bijeljina, Istočno Sarajevo, Zvornik, Trebinje i Foča) koje u svom sastavu imaju poslovnice i ekspoziture.

Organi Fonda su Nadzorni odbor, Upravni odbor i direktor. Izmjenom Statuta Fonda koja je stupila na snagu 25.01.2020. godine Nadzorni odbor je ukinut.

Finansiranje obaveznog zdravstvenog osiguranja vrši se iz sredstava doprinosa za obavezno i prošireno zdravstveno osiguranje, iz budžeta, donacija, po konvencijama i drugih sredstava u skladu sa zakonom.

Fond obavlja poslovanje preko vlastitih računa otvorenih kod poslovnih banaka i ima status budžetskog korisnika čija glavna knjiga nije u sastavu Glavne knjige trezora.

Na Nacrt izvještaja o provedenoj finansijskoj reviziji Fonda za period 01.01-31.12.2019. godine, nije bilo primjedbi.

Preporuke date u ovom izvještaju, u cilju njihovog naglašavanja, boldovane su i pisane italik slovima.

2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja

Glavna služba za reviziju javnog sektora Republike Srpske provela je finansijsku reviziju Fonda za 2018. godinu i tom prilikom je dato jedanaest preporuka, od kojih se pet odnosi na finansijske izvještaje, a šest na usklađenost poslovanja.

U skladu sa članom 21. stav (3) Zakona o reviziji javnog sektora Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 98/05 i 20/14), Fond je 01.07.2019. godine dostavio Akcioni plan aktivnosti na realizaciji preporuka po izvještaju o provedenoj finansijskoj reviziji Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske za period 01.01-31.12.2018. godine, a Izvještaj o realizaciji preporuka po navedenom akcionom planu sačinjen je 31.12.2019. godine.

Od pet preporuka datih za finansijske izvještaje tri preporuke su provedene (odnose se na priznavanje rashoda u periodu u kome je obaveza i nastala, evidentiranje poslovnih događaja iz Izvještaja iz jedinstvene evidencije o prijavljenim i uplaćenim porezima i sačinjavanje Bilansa novčanih tokova), a dvije djelimično provedene.

Preporuka da se prilikom provođenja popisa imovine i obaveza poštuju odredbe Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza, djelimično je provedena (objašnjenje u tački 3. izvještaja).

Preporuka da se u Napomenama uz finansijske izvještaje objelodane sve informacije relevantne za razumijevanje finansijskih izvještaja koje zahtijeva član 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika i MRS - JS 1 Prezentacija finansijskih izvještaja djelimično je provedena (objašnjenje u tački 6.7. izvještaja).

Od šest preporuka datih za usklađenost poslovanja pet preporuka je provedeno (odnose se na objavljivanje izvještaja o stanju duga i garancijama, definisanje cijene usluge za „magistralni rad“ - rastvaranje sirupa, sačinjavanje Izvještaja o izvršenju budžeta i Plana izmirenja prenesenih obaveza iz ranijeg perioda, usklađenost planiranih prihoda po osnovu transfera između budžetskih jedinica sa planom budžetske jedinice koja vrši transfer Fondu i planiranje rashoda), a jedna je djelimično provedena.

Preporuka da se prilikom provođenja procedura javnih nabavki vrši dosljedna primjena odredbi Zakona o javnim nabavkama i Pravilnika o postupku direktnog sporazuma je djelimično provedena, jer za određene nabavke (usluge praćenja dijagnostičko terapijskih skupina i usluge ocjene privremene nesposobnosti za rad preko 30 dana) za koje su zaključeni ugovori sa dobavljačima, nije provedena procedura javne nabavke. Ostale nepravilnosti za koje je data preporuka su otklonjene.

3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola

Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka koji je donesen u septembru 2018. godine, sa tri izmjene do kraja 2019. godine sistematizovana su radna mjesta za 848 izvršilaca. Na dan 31.12.2019. godine zaposlena su 742 lica od čega 700 izvršilaca na neodređeno vrijeme (sa direktorom) i 42 lica na određeno vrijeme, od kojih je 14 pripravnika.

Tokom godine radni odnos je zasnovalo 40 izvršilaca. Uputstvo o uslovima i načinu prijema radnika u radni odnos u Fondu doneseno je 25.01.2019. godine. Prijem lica je vršen kroz popunjavanje Prijave potreba za radnicima Zavodu za zapošljavanje. Fond je od Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske tražio saglasnosti za zapošljavanje 40 lica i iste su dobijene za njih 39.

Na osnovu rješenja Vlade Republike Srpske iz 2016. godine imenovan je Upravni odbor Fonda u sastavu od devet članova, kako je definisano članom 48. Zakona o zdravstvenom osiguranju i članom 15. Statuta Fonda zdravstvenog osiguranja („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 94/18). Broj članova upravnog odbora koji je definisan navedenim aktima, nije u skladu sa članom 16. Zakona o sistemu javnih službi („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 68/07, 109/12 i 44/16), gdje je definisano da upravni odbor ima tri ili pet članova.

Pravilnik o principima, uslovima i kriterijumima za zaključivanje ugovora sa davaocima zdravstvenih usluga u Republici Srpskoj donosi se na godišnjem nivou, a vezano za Pravilnik o korišćenju zdravstvene zaštite izvan Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 68/11, 72/12, 58/17 i 102/17) donesena je Odluka Ustavnog suda Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 39/16) kojom je utvrđeno da čl. 26. Zakona o zdravstvenom osiguranju nije u saglasnosti sa Ustavom Republike Srpske, kao i član 25. i 26. stav 2. ovog pravilnika. Fond je obavijestio nadležne institucije i resorno ministarstvo, u vezi sa posljedicama koje ima zbog neuređene oblasti pružanja zdravstvene zaštite u inostranstvu. Zakonom o izmjenama Zakona o zdravstvenom osiguranju koji je stupio na snagu 19.11.2019. godine, u članu 26. navedeno je da resorni ministar pravilnikom, na prijedlog Fonda, utvrđuje postupke i vrste oboljenja, stanja ili povreda za koje se može odobriti liječenje ili provođenje dijagnostičkih postupaka u zdravstvenim ustanovama izvan Republike Srpske i postupak za korišćenje zdravstvene zaštite osiguranih lica za vrijeme boravka u inostranstvu. Članom 85a. istog zakona definisano je da je ministar dužan da u roku od 30 dana od stupanja na snagu ovog zakona, odnosno do 19.12.2019. godine, donese navedeni pravilnik (pravilnik još uvijek nije donesen i u toku 2019. godine je postupano po starom Pravilniku).

Pravilnikom o informisanju u Fondu zdravstvenog osiguranja Republike Srpske, uređen je način internog i eksternog informisanja (osiguranika, državnih organa i institucija, poslovnih partnera i javnosti) o poslovnim aktivnostima Fonda.

U Fondu je u skladu sa Zakonom o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 91/16) organizovana Jedinica za internu reviziju koja je za svoj rad odgovorna direktoru Fonda.

Godišnjim planom interne revizije za 2019. godinu od 17.12.2018. godine planirano je i izvršeno 26 redovnih revizija, te kontinuirano praćenje realizacije datih preporuka interne revizije.

Osim Jedinice za internu reviziju u Fondu je organizovano Odjeljenje za internu kontrolu koje je takođe za svoj rad odgovorno direktoru Fonda. U nadležnosti navedenog odjeljenja, između ostalog, je i operativno sprovođenje aktivnosti koordinacije u vezi sa sistemom internih finansijskih kontrola u Fondu, sačinjavanje prijedloga plana za uspostavljanje i razvoj finansijskog upravljanja i kontrole u Fondu, sprovođenje aktivnosti vezanih za donošenje i izmjenu Strategije upravljanja rizicima, kontrola pravilne primjene zakona, propisa i internih akata u svim organizacionim jedinicama Fonda i sastavljanje izvještaja o funkcionisanju sistema internih kontrola u svim organizacionim jedinicama Fonda.

Na osnovu odredbi Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru i Uputstva o načinu i postupku uspostavljanja i sprovođenja sistema finansijskog upravljanja i kontrole („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 99/17) Fond je imenovao odgovorno lice koje je zaduženo za uspostavljanje, sprovođenje i razvoj finansijskog upravljanja i kontrole i donio:

- Plan rada za uspostavljanje i razvoj sistema finansijskog upravljanja i kontrole i Plan rada za 2019. godinu,
- Strategiju upravljanja rizicima i Registar rizika,
- Knjigu poslovnih procesa,
- Godišnji izvještaj o sprovođenju planiranih aktivnosti u uspostavljanju i razvoju sistema finansijskog upravljanja i kontrole koji je dostavljen Centralnoj jedinici za harmonizaciju finansijskog upravljanja i interne revizije (sastavni dio Godišnjeg izvještaja čini i Izjava o dostignutom stepenu razvoja sistema internih finansijskih kontrola i Izjava direktora Fonda o planiranim mjerama za uspostavljanje nedostignutog nivoa razvoja sistema internih finansijskih kontrola).

Fond nije donio Metodologiju za sprovođenje plana za uspostavljanje i razvoj sistema finansijskog upravljanja i kontrola.

Od strane Sektora za zdravstvo i kontrolu, u revidiranoj godini, vršene su kontrole koje se odnose na kontrolu primarne, sekundarne i tercijarne zdravstvene zaštite i kontrolu troškova lijekova. U skladu sa odredbama Pravilnika o načinu i postupku kontrole provođenja ugovora („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 21/14) kontrola ugovora zaključenih između Fonda i davalaca zdravstvenih usluga vrši se u zdravstvenim ustanovama (javnim i privatnim) sa kojima Fond ima zaključene ugovore.

U funkcionisanju sistema internih kontrola, između ostalog, revizijom su utvrđeni sljedeći nedostaci:

- nakon što su potraživanja koja nisu naplaćena u roku od 12 mjeseci klasifikovana kao sporna i sumnjiva (pojedina potraživanja značajne vrijednosti imaju taj status i više od 15 godina), procedura ocjene njihovog daljnjeg statusa i postupanja sa istim nije jasno definisana. Nisu određeni nosioci aktivnosti, opis i tok radnji (npr. aktivnosti koje se odnose na obaveze i nadležnost komisije za popis potraživanja u smislu davanja prijedloga za rješavanje statusa potraživanja, tj. dodatna usaglašavanja, pokretanje sudskih sporova, konačan otpis i dr.) i procedure koje prethode definisanju prijedloga, a odnose se na pribavljanje ocjene validnosti/osnovanosti potraživanja, koja bi se izvršila od strane stručne službe, pravnog sektora ili drugog kompetentnog stručnog tijela Fonda,
- Fond je za članove Nadzornog odbora za implementaciju i realizaciju integrisanog zdravstvenog informacionog sistema Republike Srpske u koji je imenovano devet članova,

od kojih su tri zaposlena na neodređeno vrijeme u Fondu, obračunavao naknadu od 400 KM mjesečno. Obračun navedene naknade za zaposlene radnike u Fondu, nije u skladu sa članom 18. Zakona o platama zaposlenih u javnim službama Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 66/18 i 105/19),

- Fond nije u Ugovoru o regulisanju međusobnih odnosa prilikom pružanja zdravstvenih usluga osiguranim licima sa ZU Specijalistička ginekološka ambulanta "Medico - S" Banja Luka iz 2016. godine (ugovor zaključen na period od pet godina, počev od 01.01.2017. godine) definisao ukupnu vrijednost ugovora, kao i obim zdravstvenih usluga, što nije u skladu sa članom 59. Zakona o zdravstvenom osuguranju. U 2019. godini po navedenom ugovoru evidentirano je 3.337.750 KM. Takođe i u ugovoru za nabavku usluga održavanja poslovno informacionog sistema Fonda za 2019. godinu nije definisana ukupna vrijednost ugovora (objašnjeno u tački 6. izvještaja),
- Fond je uz obavještenja vraćao zahtjeve za povrat isplaćene naknade plate za vrijeme privremene nesposobnosti za rad u slučajevima kada doprinosi nisu izmireni, a nije donosio rješenja, što nije u skladu sa tačnom 15.2. Uputstva o uslovima i postupku za ostvarivanje refundacija („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 55/17, 90/17 i 111/17) i
- nisu definisane procedure i način evidentiranja poslovnih promjena u situacijama kada se vrši ustupanje (prenos) osnovnih sredstava iz jedne organizacione jedinice Fonda u drugu.

Popis imovine i obaveza na dan 31.12.2019. godine nije u potpunosti organizovan i izvršen u skladu sa Pravilnikom o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 45/16) - u daljem tekstu: Pravilnik o popisu, jer:

- prije popisa nije u potpunosti izvršeno usaglašavanje potraživanja i obaveza sa dužnicima i povjeriocima, kako je definisano članom 18. Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 94/15). Kod usaglašavanja međusobnih potraživanja i obaveza, nije usaglašen saldo (u iznosu od 2.946.473 KM) koji Univerzitetski klinički centar Banja Luka potražuje od Fonda za refundacije plata, na osnovu bolovanja preko 30 dana. Prema pisanom obrazloženju Fonda za potrebe revizije, navedeno stanje se odnosi na period 2012-2019 godina i Fond u tom periodu nije donosio rješenja po ovom osnovu za Univerzitetski klinički centar Banja Luka. Za period 2012-2017 godine Fond je obavještenjima vratio zahtjeve, jer nisu uplaćene dospjele obaveza za zdravstveno osiguranje, a za period 2018-2019 godine na koji se odnosi iznos od 822.230 KM, nisu podneseni zahtjevi Fondu. Takođe, nije usaglašena obaveza Fonda u iznosu od 2.882.038 KM koji JZU Bolnica „Sveti apostol Luka“ Doboj potražuje za period 2016-2019 godina.
- Izvještaj popisne komisije za popis potraživanja i obaveza, Upravnom odboru Fonda nije dostavljen u propisanom roku odnosno dostavljen je 27.02.2020. godine kada je i usvojen, što nije u skladu sa članom 20. tačka (2) Pravilnika o popisu, kojim je definisano da se izvještaji popisnih komisija dostavljaju nadležnom organu najkasnije mjesec dana prije isticanja roka za pripremu i prezentaciju godišnjeg finansijskog izvještaja (u slučaju Fonda to je 31.01.).

Navedene nepravilnosti su konstatovane i u prethodnom revizorskom izvještaju.

U skladu sa Registrom rizika procesi vezani za popis imovine i obaveza ocijenjeni su od strane Fonda kao visoko rizični.

Osim za gore navedeno i tačkama 4, 5 i 6.1.2.1. izvještaja, revizija nije utvrdila druge nedostatke sistema internih kontrola, čime su stvorene pretpostavke za funkcionisanje istih na način da obezbijede istinito i fer izvještavanje.

Preporučuje se direktoru Fonda da obezbijedi da se:

- **za sumnjiva i sporna potraživanja definišu procedure procjene naplativosti i ocjene njihovog daljnjeg statusa i postupanja sa istim,**

- **popis imovine i obaveza vrši u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza,**
- **obračun naknada za zaposlene radnike u Fondu vrši u skladu sa članom 18. Zakona o platama zaposlenih u javnim službama Republike Srpske,**
- **kod zaključivanja ugovora definiše ukupna vrijednost ugovora, kao i obim zdravstvenih usluga, kako je definisano članom 59. Zakona o zdravstvenom osiguranju i**
- **kod neodobrenih zahtjeva za povrat isplaćene naknade plate donose rješenja, kako je definisano tačkom 15.2. Uputstva o uslovima i postupku za odobravanje refundacije.**

4. Nabavke

Plan javnih nabavki Fonda za 2019. godinu od strane Upravnog odbora Fonda usvojen je 31.12.2018. godine u vrijednosti od 160.821.013 KM bez poreza na dodatu vrijednost (u daljem tekstu PDV). U toku 2019. godine izvršene su četiri dopune i izmjene plana javnih nabavki.

Drugom izmjenom i dopunom plana od 30.05.2019. godine vrijednost planiranih nabavki umanjena je za 74.402.017 KM (brisanjem i smanjenjem procjene vrijednosti pojedinih nabavki za potrebe zdravstvenih ustanova), da bi se trećom izmjenom i dopunom plana od 12.11.2019. godine, vrijednost planiranih nabavki uvećala za 50.390.911 KM (povećanjem procijenjene vrijednosti pojedinih nabavki za potrebe zdravstvenih ustanova i manjim dijelom uvrštavanjem u plan nabavki koje su pokrenute posebnom odlukom direktora), tako da je procijenjena vrijednost javnih nabavki nakon ove izmjene iznosila 136.952.744 KM.

Ukupna planirana vrijednost nabavki za 2019. godinu nakon četiri izmjene i dopune plana iznosi 136.980.300 KM (bez PDV-a) i to za potrebe Fonda u vrijednosti od 7.840.512 KM bez PDV-a (robe 807.283 KM, usluge 6.705.298 KM, neprioritetne usluge 143.405 KM i radove 184.526 KM) i za potrebe zdravstvenih ustanova u vrijednosti od 129.139.788 KM bez PDV-a (nabavka lijekova i medicinskih sredstava).

Prema dostavljenom pregledu planiranih i izvršenih procedura javnih nabavki, u 2019. godini okončane su procedure javnih nabavki ukupne vrijednosti od 148.672.028 KM (bez PDV-a) i to, za potrebe Fonda u vrijednosti od 7.041.732 KM i za potrebe zdravstvenih ustanova (centralizovane nabavke) u vrijednosti od 141.630.296 KM. Provedeno je ukupno 147 postupaka javnih nabavki i to 37 otvorenih postupaka u vrijednosti od 144.367.291 KM, devet pregovaračkih postupaka bez objave obavještenja u vrijednosti od 2.938.926 KM, 21 konkurentski zahtjev za dostavljanje ponuda u vrijednosti od 548.603 KM, jedan ograničeni postupak od 500.400 KM, 75 direktnih sporazuma u vrijednosti od 207.741 KM i pet postupaka nabavki usluga iz Aneksa II dio B u vrijednosti od 109.067 KM. Od ukupne vrijednosti provedenih procedura javnih nabavki u 2019. godini (koje su bile u planu za 2019. godinu), na nabavke za koje su Okvirni sporazumi zaključeni početkom 2020. godine odnosi se dio u vrijednosti od najmanje 68.941.653 KM, a na osnovu procedura započelih u zadnjem kvartalu 2018. godine, u 2019. godini su nakon okončanja postupaka javne nabavke, zaključeni okvirni sporazumi u vrijednosti od najmanje 27.651.535 KM.

Revizijskim aktivnostima obuhvaćeni su provedeni postupci javnih nabavki u vrijednosti od 73.819.089 KM (ili 50 % od vrijednosti ugovorenih nabavki), odnosno 48 provedenih postupaka javne nabavke (ili 24% od broja provedenih postupaka) i to 13 otvorenih postupaka (72.210.483 KM), jedan ograničeni postupak (500.400), jedan pregovarački postupak bez objave obavještenja (580.125 KM), 14 konkurentskih zahtjeva za dostavljanje ponuda (367.790 KM), tri postupaka nabavki usluga iz Aneksa II dio B (107.462 KM) i 15 direktnih sporazuma (52.829 KM). Osim navedenog uzorkovana je i jedna javna nabavka (otvoreni postupak) čija je procedura okončana u 2018. godini (ugovorena vrijednost iznosi 799.776

KM), a izvršenje ugovora se odnosi na 2019. godinu (revizijskim aktivnostima je obuhvaćen proces realizacije navedenog ugovora).

Kod provođenja procedura javnih nabavki i realizacije zaključenih ugovora, revizijom su utvrđeni sljedeći nedostaci:

- Fond nije proveo postupak javne nabavke za usluge praćenja dijagnostičko terapijskih skupina i za usluge ocjene privremene nesposobnosti za rad preko 30 dana, što nije u skladu sa članom 6. Zakona o javnim nabavkama,
- kod provođenja javne nabavke usluga održavanja poslovnog informacionog sistema Fonda, proveden je ograničeni postupak javne nabavke sa fazom I -predkvalifikacija i fazom II - dostavljanje ponuda. Tačkom 4.2. tenderske dokumentacije (za fazu II) definisana je obaveza izvršioca da dostavi garanciju za dobro izvršenje posla (nije navedeno u kom roku se garancija dostavlja i period važenja garancije), ali ista nije definisana i ugovorom, što nije u skladu sa navedenom tačkom tenderske dokumentacije. Ugovor o nabavci usluga održavanja poslovnog informacionog sistema Fonda (u ugovoru nije navedena ukupno ugovorena vrijednost usluge, već je data vrijednost usluge za mjesec dana u iznosu od 41.700 KM bez PDV-a) zaključen je 22.05.2019. godine (period važnosti ugovora je 12 mjeseci), a bankarska garancija za dobro izvršenje posla je od strane izvršioca usluge dostavljena 04.10.2019. godine, kada je i stupila na snagu,
- Ugovor za realizaciju javne nabavke robe za opremanje Data centra u Banja Luci i rezervne lokacije u Bijeljini, zaključen je 26.11.2018. godine u iznosu od 683.569 KM bez PDV-a. U članu 1. tačka 1.8. Ugovora definisana je obaveza isporučioaca da u garantnom roku vrši besplatno održavanje Data centra, međutim navedenim ugovorom nije definisano vrijeme trajanja garantnog roka niti je naveden datum od kada važi garantni rok. Za dobro izvršenje ugovora izvršilac je u propisanom roku dostavio bankarsku garanciju (ugovoreni rok za važnost garancije je 03.03.2019. godine). Nakon što je postalo izvjesno da se sa realizacijom predmetne nabavke značajno kasni i da se ista neće završiti u ugovorenom roku, ugovorni organ nije zahtijevao od izvršioca produženje važnosti bankarske garancije za dobro izvršenje posla (isporuka opreme i stavljanje sistema u funkciju završeno je zaključno sa 03.05.2019. godine). Izvršiocu je zbog prekoračenja ugovorenog roka obračunata ugovorena kazna za dane kašnjenja, ali ista nije obračunata u skladu sa članom 1. tačkama 1.3 i 1.6. Ugovora (obračunata je zaključno sa danom kada je ugrađena sva oprema i sistem stavljen u funkciju, umjesto sa danom primopredaje opreme, izvršenih usluga i tehničke dokumentacije),
- Putem konkurentskog zahtjeva za dostavu ponuda realizovana je nabavka aluminijumskih prozora za potrebe rekonstrukcije poslovne zgrade Fonda procijenjene vrijednosti od 24.500 KM. Ugovor sa isporučiocem je zaključen 23.07.2019. godine, a u članu 6. navedeno je da se Ugovor primjenjuje od dana zaključenja pa do isporuke ugovorene količine robe, ali ne duže od 12 mjeseci računajući od dana zaključenja ugovora, što nije usklađeno sa odredbom ugovora u kojoj je definisan rok isporuke i ugradnje od sedam kalendarskih dana od dana potpisivanja ugovora. Fakturu na ugovorenu vrijednost od 21.124 KM, isporučilac je ispostavio 25.09.2019. godine (kao datum isporuke naveden je isti datum). Ugovor nije realizovan u utvrđenom roku od sedam dana već sa 56 dana zakašnjenja. U obavještenju (od 05.11.2019. godine) sektora za informacione tehnologije i opšte poslove (inicijator pokretanja nabavke) navedeno je da do kašnjenja nije došlo krivicom isporučioaca iz razloga što su se u isto vrijeme (vikendom) vršili molerski radovi, radovi na postavljanju laminata kao i ostali radovi na rekonstrukciji poslovne zgrade, tako da ugovorena kazna od 0,06% od ugovorene sume po danu kašnjenja nije obračunata i
- Fond nije objavio osnovne elemente ugovora, kao i sve izmjene u toku realizacije ugovora za dio pregovaračkih postupaka bez objave obavještenja o nabavci, što nije u skladu sa članom 75. tačka 2. Zakona o javnim nabavkama.

U skladu sa Pravilnikom o provođenju postupka zajedničke javne nabavke i osnivanja centralnog nabavnog organa („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, broj 55/15) i članom 6. Zaključka Vlade Republike Srpske od 10.03.2016. godine, javne nabavke lijekova, medicinskih sredstava i aparata, zdravstvenih usluga, ostalog potrošnog ili drugog sanitetskog materijala za potrebe zdravstvenih ustanova u Republici Srpskoj, vrše se putem centralizovanih javnih nabavki. Fond kao centralni nabavni organ sprovodi cjelokupnu aktivnost od izrade plana javnih nabavki, provođenja postupka do zaključenja ugovora i praćenja njegove realizacije. Nabavka potrošnog medicinskog materijala, vršena je putem centralizovanih javnih nabavki do 28.03.2019. godine. Prema Zaključku Vlade Republike Srpske od 28.03.2019. godine i Instrukcije Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske od istog datuma, provođenje procedura javnih nabavki ostalog potrošnog ili drugog sanitetskog materijala, izuzeta je iz postupka centralizovanih javnih nabavki i vraćena u nadležnost zdravstvenih ustanova.

Rebalansom Finansijskog plana – budžeta Fonda izdaci za lijekove, medicinski potrošni materijal i medicinska sredstva planirani su u okviru rashoda zdravstvene zaštite i u okviru izdataka za strateške zalihe u ukupnom iznosu od 141.267.800 KM (izvršeni su u iznosu od 144.034.730 KM). U okviru Plana javnih nabavki (uključujući i izmjene) planirane su procedure javnih nabavki za potrebe zdravstvenih ustanova u vrijednosti od 129.139.788 KM, a vrijednost okončanih procedura javnih nabavki u 2019. godini za koje su zaključeni ugovori u 2019 i početkom 2020. godine iznosi 141.630.296 KM, što je u okviru Finansijskog plana za 2019. godinu za navedene namjene.

Okvirni datum pokretanja procedura dijela javnih nabavki strateških materijala za potrebe zdravstvenih ustanova (specifični lijekovi, citostatici, biološki lijekovi, lijekovi sa liste lijekova za ambulate porodične medicine i Domova zdravlja i potrošni materijal za oboljele od dijabetesa), kao i datum zaključenja okvirnog sporazuma/ugovora, u Planu javnih nabavki za 2019. godinu planirani su za IV kvartal (procijenjena vrijednost navedenih nabavki je 62.734.691 KM). Nakon provedenih procedura navedenih javnih nabavki, početkom 2020. godine zaključeni su Okvirni sporazumi/ugovori u najmanjoj vrijednosti od 68.941.653 KM. U Rješenju o pokretanju postupaka javnih nabavki navedeno je da će se plaćanje vršiti iz sredstava Fonda, definisanih Finansijskim planom.

Izmjenom Plana javnih nabavki od 12.11.2019. godine procijenjena vrijednost javne nabavke specifičnih lijekova uvećana je sa 14.700.000 KM na 26.000.000 KM. Prema dostavljenom pregledu realizovanih procedura javnih nabavki u 2019. godini su provedene procedure nabavke specifičnih lijekova u ukupnoj vrijednosti od 34.051.740 KM. Nabavka specifičnih lijekova koja je okončana u decembru 2019. godine (Okvirni sporazumi za istu zaključeni su januaru 2020. godine u ukupnoj vrijednosti od 21.571.001 KM), podijeljena je na 57 lotova, a ukupna procijenjena vrijednost javne nabavke iznosi 23.827.040 KM.

Preporučuje se direktoru Fonda da obezbijedi da se:

- **u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama otklone nepravilnosti vezane za provođenje svih procedura javnih nabavki (član 6.), pripremu tenderske dokumentacije u dijelu u kome se definiše garancija za dobro izvršenje ugovora (član 61. stav 4.) i objavu osnovnih elemenata ugovora, kao i svih izmjena u toku realizacije ugovora za pregovaračke postupke bez objave obavještenja o nabavci (član 75. tačka 2.) i**
- **u skladu sa tenderskom dokumentacijom Ugovorima definišu garancije za dobro izvršenje posla i da se realizacija ugovorenih poslova vrši u skladu sa ugovorenim odredbama, shodno članu 118. Zakona o javnim nabavkama.**

5. Priprema i donošenje budžeta

Finansijski plan - Budžet Fonda za 2019. godinu donesen je u skladu sa budžetskim kalendarom utvrđenim Zakonom o budžetskom sistemu Republike Srpske i istim su planirani budžetski prihodi i primici u iznosu od 702.678.100 KM, kao i budžetski rashodi i izdaci. Budžetski prihodi planirani su u iznosu od 690.503.000 KM i budžetski rashodi u iznosu 585.341.500 KM, što je imalo za rezultat planiranje bruto budžetskog suficita u iznosu od 105.161.500 KM. Izdaci za nefinansijsku imovinu planirani su u većem iznosu za 78.365.700 KM od primitaka za nefinansijsku imovinu (neto izdatak za nefinansijsku imovinu), tako da je planiran budžetski suficit 26.795.800 KM. U visini planiranog budžetskog suficita planirano je neto finansiranje kao rezultat više planiranih izdataka od zaduživanja i ostalih izdataka u odnosu na primitke i na taj način su uravnoteženi planirani budžetski rashodi i izdaci sa planiranim budžetskim prihodima i primicima.

Rebalansom, koji je izvršen u decembru 2019. godine, ukupni prihodi i primici kao i rashodi i izdaci planirani su u iznosu od 744.523.500 KM. U odnosu na prvobitni budžet izvršeno je povećanje budžetskih prihoda i primitaka (kao i budžetskih izdataka) za 41.845.400 KM.

Planirani prihodi i primici odnose se na doprinose za socijalno osiguranje (579.964.900 KM), neporeske prihode (2.811.500 KM), transfere između različitih jedinica vlasti (79.293.800 KM), primitke od finansijske imovine i zaduživanja (78.999.000 KM) i primitke od nefinansijske imovine (500.300 KM).

Budžetski rashodi i izdaci planirani su za rashode za lična primanja (15.956.800 KM), rashode po osnovu korišćenja roba i usluga (3.483.200 KM), rashode finansiranja (7.910.100 KM), doznake na ime socijalne zaštite koje isplaćuju institucije obaveznog socijalnog osiguranja (571.277.700 KM), rashode po sudskim rješenjima (500.000 KM), transfere između različitih jedinica vlasti (325.000 KM), izdatke za nefinansijsku imovinu (69.971.400 KM), izdatke za otplatu dugova/zajmova (22.939.300 KM), ostale izdatke (49.370.000 KM) i ostale izdatke između i unutar jedinica vlasti (2.790.000 KM).

Po dobijanju saglasnosti od strane Vlade Republike Srpske na Prijedlog finansijskog plana – budžeta Fonda za 2019. godinu, kao i izvršeni rebalans, Upravni odbor Fonda donio je Odluku o usvajanju kako finansijskog plana-budžeta tako i izvršenog rebalansa i istovremeno su donesene odluke o izvršenju finansijskog plana- budžeta i rebalansa.

U Fondu su nakon izvršenog Rebalansa budžeta za 2019. godinu izvršene preraspodjele (realokacije) sredstava u iznosu od 24.576.100 KM, na osnovu Odluke (od 27.12.2019. godine) o preraspodjeli sredstava u okviru Rebalansa Finansijskog plana - budžeta Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske za 2019. godinu. Najznačajnije preraspodjele su izvršene u okviru rashoda za doznake po osnovu zdravstvenog osiguranja od 3.805.100 KM i izdataka za finansijsku imovinu i otplatu dugova od 19.609.000 (najznačajnije umanjeње je izvršeno sa pozicije - ostalih izdataka od 17.700.000 KM, a najznačajnije uvećanje na poziciji - izdaci za date zajmova od 17.930.000 KM).

Pravilnikom o metodologiji izrade Finansijskog plana - budžeta Fonda u članu 17. je navedeno da se usklađivanje budžetskih izdataka u toku godine može vršiti preraspodjelom izdataka na način propisan Odlukom o izvršenju budžeta. Odlukom o izvršenju Rebalansa Finansijskog plana - budžeta Fonda za 2019. godinu je definisana namjena sredstava koja se mogu realocirati, ali nisu utvrđena ograničenja u pogledu visine sredstava, što nije u skladu sa članom 41. stav 2. Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske.

Fond je 09.04.2019. godine donio Plan za izmirenje prenesenih obaveza iz ranijeg perioda na dan 31.12.2018. godine, a isti je Fiskalnom savjetu Republike Srpske radi ocjene i davanja mišljenja dostavljen 15.04.2019. godine (UO ga je usvojio 27.06.2019. godine). U planu je navedeno da su ukupne obaveze Fonda sa 31.12.2018. godine iznosile 407.504.763 KM. Kratkoročne obaveze iznose 193.792.219 KM, od čega dospijele, a neizmirene obaveze iznose 109.049.540 KM, s tim da su do 28.02.2019. godine izmirene obaveze u iznosu od

9.286.582 KM, tako da ukupne dospjele neizmirene obaveze iz prethodnog perioda iznose 99.762.958 KM. Prijedlogom mjera navedeno je da će se navedene obaveze izmiriti u periodu od 2019-2021 godine, od čega u toku 2019. godine 18.807.968 KM i to iz sredstava za otplatu prenesenih obaveza iz ranijeg perioda (sredstva su planirana Rebalansom Finansijskog plana - budžeta za 2019. godinu).

Za obaveze po zajmovima od entiteta koje dopijevaju do godinu dana od 14.500.000 KM (obaveza je dospjela na naplatu 2012. godine, a odnosi se na ostatak zajma Vlade Republike Srpske od 80 miliona koji je Fond prosljedio zdravstvenim ustanovama pod istim uslovima), zaključeni su sa Vladom Republike Srpske Aneks I i Aneks II ugovora kojima je produžen rok otplate. Aneksom II ugovora od 19.02.2019. godine Fond se obavezao da će obavezu izmiriti najkasnije do 31.12.2019. godine. Navedena obaveza nije uključena u Plan izmirenja prenesenih obaveza iako je ista po svom karakteru kratkoročna. Naknadno je (30.01.2020. godine) zaključen Aneks III ugovora kojim je ugovoreno da se obaveza plaćanja izvrši najkasnije do 31.12.2020. godine.

Fiskalni savjet je 07.06.2019. g. dao pozitivno Mišljenje na navedeni plan, a u 2019. godini izmirene su prenesene obaveze u iznosu od 18.918.026 KM.

Preporučuje se direktoru Fonda da obezbijedi da se Odlukom o izvršenju Finansijskog plana – budžeta Fonda ili drugim odgovarajućim internim aktom, utvrde ograničenja u pogledu visine sredstava koja se realociraju u skladu sa članom 41. stav 2. Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske.

6. Finansijski izvještaji

Fond ima status budžetskog korisnika i prema članu 3. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 15/17) vrši godišnje izvještavanje za određene jedinice vlasti, na obrascima definisanim članovima 46. i 47. navedenog pravilnika.

6.1. Izvještaj o izvršenju budžeta

U obrascu Periodičnog izvještaja o izvršenju budžeta za period 01.01-31.12.2019. godine, iskazani su budžetski prihodi i primici u iznosu od 734.271.620 KM, a budžetski rashodi i izdaci u iznosu od 734.714.473 KM i razlika u finansiranju u negativnom iznosu od 442.853 KM. Izvršenje prihoda i primitaka, kao i rashoda i izdataka je manje za 1% u odnosu na rebalans Finansijskog plana.

Prilikom obračuna indeksa izvršenja, odnosno razlike između odobrenog i izvršenog rebalansa finansijskog plana - budžeta Fonda za 2019. godinu, kao osnovica su umjesto podataka iz rebalansa, korišćeni podaci iz rebalansa uvećani za realokacije izvršene nakon usvajanja rebalansa, tako da indeksi izvršenja dati u tabelarnom dijelu Izvještaja ne predstavljaju stvarne indekse izvršenja finansijskog plana - budžeta Fonda, što nije u skladu sa članom 47. Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske i članom 22. Pravilnika o formi i sadržaju budžeta i izvještaja o izvršenju budžeta („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 100/13 i 102/16).

Upravni odbor Fonda je na sjednici održanoj 27.03.2019. godine usvojio Izvještaj o realizaciji godišnjeg plana rada i Izvještaj o izvršenju rebalansa finansijskog plana - budžeta Fonda i iste uputio Vladi Republike Srpske.

6.1.1. Prihodi i primici

Budžetska sredstva su iskazana u iznosu od 734.271.620 KM po osnovu budžetskih prihoda, primitaka za nefinansijsku imovinu, primitaka od finansijske imovine, primitaka od zaduživanja i ostalih primitaka.

6.1.1.1. Prihodi

Budžetski prihodi su iskazani u iznosu od 684.324.204 KM po osnovu poreskih prihoda, neporeskih prihoda i transfera između različitih jedinica vlasti.

Poreski prihodi su iskazani u iznosu od 601.698.673 KM po osnovu raspoređenih doprinosa sa računa javnih prihoda u korist računa Fonda u periodu 01.01-31.12.2019. godine - B2 obrazac (542.769.728 KM), doprinosa za zdravstveno osiguranje poljoprivrednika (4.919.950 KM), doprinosa za zdravstveno osiguranje korisnika penzija (9.655.205 KM), doprinosa za zdravstveno osiguranje iz budžeta Republike Srpske (4.477.384 KM) i direktne uplate na račun Fonda i kompenzacije doprinosa za ino - osiguranja (39.866.406 KM).

Neporeski prihodi su iskazani u iznosu od 2.196.502 KM i manji su za 22% u odnosu na rebalansom planirane prihode. Odnose se na prihode od finansijske i nefinansijske imovine u iznosu od 1.653.871 KM (prihodi od dividende i učešća u kapitalu od 20.871 KM, prihodi od zakupa i rente od 21.178 KM, prihodi od kamata na gotovinu i gotovinske ekvivalente 16.902 KM i prihodi od kamata na zajmove date zdravstvenim ustanovama 1.594.920 KM), prihode od pružanja javnih usluga (1.360 KM) i ostale neporeske prihode (541.271 KM). Rebalansom Finansijskog plana – budžeta za 2019. godinu, na ovoj poziciji su planirani prihodi po osnovu participacije za RVI i porodice poginulih boraca (1.000.000 KM), međutim isti su evidentirani u okviru transfera, što je najvećim dijelom i razlog manjeg ostvarenja u odnosu na plan.

Transferi između različitih jedinica vlasti iskazani su u iznosu od 80.429.029 KM, a čine ih transferi od entiteta (80.298.114 KM), od jedinica lokalne samouprave (64.149 KM), od fondova obaveznog socijalnog osiguranja (21.979 KM) i od ostalih jedinica vlasti (44.787 KM).

Transferi od entiteta u iznosu od 80.298.114 KM odnose se na:

- transfer od Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite za izmirenje obaveza Fonda prema dijaliznim centrima u iznosu od 9.030.363 KM (odnosi se na iznos godišnje obaveze koji je utvrđen Sporazumom zaključenim 12.09.2017. godine između Vlade Republike Srpske, Fonda zdravstvenog osiguranja i Fresenius Medical Care i Internacional Dialysis Centres - ustanova koja pruža usluge dijaliznog tretmana), finansiranje drugog pokušaja vantjelesne oplodnje od 400.000 KM i finansiranje zdravstvene zaštite u iznosu od 6.550.000 KM,
- transfer od Zavoda za zapošljavanje Republike Srpske za zdravstveno osiguranje nezaposlenih lica od 57.500.000 KM,
- transfer od Ministarstva rada i boračko-invalidske zaštite Republike Srpske za zdravstvenu zaštitu RVI i porodica poginulih boraca u iznosu od 6.049.489 KM, od čega se iznos od 4.188.800 KM odnosi na participaciju, a iznos od 1.860.689 KM na doprinose za ovu kategoriju osiguranja,
- transfer od Republičkog sekretarijata za izbjegla i raseljena lica u iznosu od 114.264 KM i
- ostali transferi od 653.998 KM (po zapisnicima Poreske uprave Republike Srpske i Ministarstva finansija Republike Srpske).

Transferi planirani rebalansom Finansijskog plana – budžeta usklađeni su sa planom budžetske jedinice koja vrši transfer Fondu u okviru Budžeta Republike Srpske za 2019. godinu.

6.1.1.2. Primici

Primici za nefinansijsku imovinu nisu iskazani (planirani su u iznosu od 500.300 KM).

Primici od finansijske imovine su iskazani u iznosu od 7.032.252 KM, a odnose se na primitke od naplate zajmova datih: domaćim nefinansijskim subjektima, uključujući i primitke od naplate zajmova datih zdravstvenim ustanovama (6.999.453 KM), fizičkim licima (10.629 KM) i radnicima Fonda (22.170 KM).

Primici od zaduživanja su iskazani u iznosu od 42.000.000 KM po osnovu realizovanog nepovučenog dijela kredita ugovorenog u 2018. godini u iznosu od 12.000.000 KM i primitke

u iznosu od 30.000.000 KM po osnovu povučenog dijela uzetog zajma od komercijalnih banaka sa kojima je zaključen Ugovor o sindiciranom dugoročnom kreditu u ukupnom iznosu od 60.000.000 KM (Ugovor je zaključen sa „UniCredit Banka“ a.d. Banja Luka u iznosu od 22.500.000 KM, NLB banka od 10.000.000 KM, Nova banka a.d. Banja Luka od 22.500.000 KM i Komercijalna banka a.d. Banja Luka od 5.000.000 KM). Ostatak kredita u iznosu od 30.000.000 KM, povučen je u januaru 2020. godine.

Ostali primici su iskazani u iznosu od 915.164 KM, a čine ih primici po osnovu avansa (494.653 KM), ostali primici - garancije (73.961 KM) i ostali primici iz transakcija sa drugim nivoima vlasti (346.550 KM).

6.1.2. Rashodi i izdaci

Budžetski izdaci su iskazani u iznosu od 734.714.473 KM po osnovu budžetskih rashoda, izdataka za nefinansijsku imovinu, izdataka za otplatu dugova i ostalih izdataka.

6.1.2.1. Rashodi

Budžetski rashodi su iskazani u iznosu od 596.157.189 KM, a odnose se na tekuće rashode osim rashoda obračunskog karaktera (čine ih rashodi za lična primanja zaposlenih, rashodi po osnovu korišćenja roba i usluga, rashodi finansiranja i drugi finansijski troškovi, doznake na ime socijalne zaštite koje isplaćuju institucije obaveznog socijalnog osiguranja i rashodi po sudskim rješenjima) i transferi između različitih jedinica vlasti.

Rashodi za lična primanja zaposlenih su iskazani u iznosu od 15.459.890 KM, a odnose se na rashode za bruto plate zaposlenih (14.451.465 KM), bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih po osnovu rada (301.001 KM), naknade plata zaposlenih za vrijeme bolovanja, roditeljskog odsustva i ostalih naknada plata (513.504 KM) i otpremnine i jednokratne pomoći (193.920 KM).

Obračun ličnih primanja zaposlenih vršen je na osnovu Zakona o platama zaposlenih u javnim službama Republike Srpske, Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u javnim službama Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 69/16 i 52/19), Pojedinačnog kolektivnog ugovora za zaposlene u Fondu, Pravilnika o naknadi troškova prevoza kod dolaska na posao i povratka s posla za zaposlene u Fondu i drugih relevantnih zakonskih odredbi.

U članu 16. Pojedinačnog kolektivnog ugovora za zaposlene u Fondu definisana je jubilara nagrada za 10 godina staža kod poslodavca u visini od 50% jedne prosječne mjesečne plate nakon oporezivanja porezom na dohodak isplaćene kod poslodavca u poslednja tri mjeseca. Navedena nagrada nije definisana Posebnim kolektivnim ugovorom za zaposlene u javnim službama Republike Srpske. Odgovorom na upit iz 2019. godine, Ministarstvo rada i boračko invalidske zaštite je mišljenja „da u smislu opštih propisa koji uređuju rad i radne odnose, ne postoje pravne smetnje da se kolektivnim ugovorom kod poslodavca propiše širi obim i povoljnija prava od onih utvrđenih Zakonom i drugim opštim propisima, ukoliko to posebnim zakonom izričito nije ograničeno“.

Rashodi po osnovu korišćenja robe i usluga su iskazani u iznosu od 2.758.313 KM, a najznačajniji su rashodi po osnovu utroška energije, komunalnih, komunikacionih i transportnih usluga, rashodi za tekuće održavanje, rashodi po osnovu putovanja i smještaja, rashodi za stručne usluge i ostali neklasifikovani rashodi.

Rashodi po osnovu utroška energije, komunalnih, komunikacionih i transportnih usluga iskazani su u iznosu od 1.447.557 KM, a odnose se na rashode po osnovu utroška energije (360.610 KM), za komunalne usluge (108.717 KM) i za komunikacione usluge (978.230 KM).

Rashodi za tekuće održavanje iskazani su u iznosu od 63.706 KM, a odnose na rashode za tekuće održavanje zgrada (44.297 KM), vozila (11.831 KM) i komunikacione, grejne, rashladne i ostale opreme (7.578 KM).

Rashodi po osnovu putovanja i smještaja su iskazani u iznosu od 68.944 KM, a odnose se na rashode službenog putovanja i smještaja u zemlji (19.676 KM), u inostranstvu (12.655 KM) i rashode goriva (36.613 KM).

Rashodi za stručne usluge su iskazani u iznosu od 829.961 KM, a odnose se na rashode za usluge finansijskog posredovanja (33.893 KM), osiguranja vozila, zaposlenih i imovine (18.721 KM), informisanja i medija (79.173 KM), pravne i administrativne (84.356 KM), održavanja računarskih programa (365.918 KM) i za ostale stručne usluge (247.900 KM).

Ostali neklasifikovani rashodi su iskazani u iznosu od 222.884 KM, a odnose se na rashode za stručno usavršavanje zaposlenih (17.394 KM), bruto naknade članovima upravnog i nadzornog odbora (94.753 KM), bruto naknade članovima komisija i radnih grupa (15.091 KM), bruto naknade po ugovorima o djelu (47.171 KM), reprezentaciju (14.229 KM), doprinose za profesionalnu rehabilitaciju invalida (30.689 KM), takse, naknade i ostale rashode (3.557 KM).

Rashodi finansiranja i drugi finansijski troškovi iskazani su u iznosu od 7.931.357 KM, a odnose se na rashode po osnovu kamata na primljene zajmove od banaka u zemlji (7.929.168 KM) i rashode po osnovu zateznih kamata (2.189 KM).

Doznake na ime socijalne zaštite koje isplaćuju institucije obaveznog socijalnog osiguranja su iskazane u iznosu od 569.793.046 KM. Odnose se na doznake refundacije plata za vrijeme privremene spriječenosti za rad, doznake primarnog, sekundarnog i tercijarnog nivoa zdravstvene zaštite, doznake za ugradnju proteza, ortopedskih i drugih pomagala i za usluge socijalne zaštite u inostranstvu.

Prema članu 125. Zakona o zdravstvenoj zaštiti („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 106/09 i 44/15), Fond ugovara pružanje zdravstvenih usluga sa zdravstvenim ustanovama na osnovu zdravstvenog stanja stanovništva, broja i starosne strukture stanovništva, stepena urbanizacije, razvijenosti i saobraćajne povezanosti pojedinih područja, jednake dostupnosti zdravstvene zaštite, potrebnog obima zdravstvenih usluga i ekonomskih mogućnosti. Na Plan ugovaranja po nivoima zdravstvene zaštite Ministarstvo je dalo saglasnost 20.02.2019. godine.

Odnosi između Fonda i zdravstvenih ustanova u vezi sa pružanjem zdravstvene zaštite osiguranih lica regulišu se ugovorom, shodno članu 58. Zakona o zdravstvenom osiguranju. Zaključivanje ugovora o pružanju usluga zdravstvene zaštite osiguranim licima u 2019. godini između Fonda i zdravstvenih ustanova u Republici Srpskoj (javnih i privatnih) vrši se u skladu sa Pravilnikom o principima, uslovima i kriterijumima za zaključivanje ugovora sa davaocima usluga u Republici Srpskoj u 2019. godini („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 112/18 i 87/19). Ugovorom se definiše vrsta, obim i kvalitet zdravstvenih usluga koje se pružaju osiguranim licima Fonda, plaćanje ugovorenih usluga, program zdravstvene zaštite, način obračunavanja usluga, način rješavanja spornih pitanja i druga međusobna prava i obaveze. Fond nije usvojio metodologiju i utvrdio kriterijume za zaključivanje ugovora za finansiranje sekundarnog i tercijarnog nivoa zdravstvene zaštite, kako je definisano članom 1. Pravilnika o principima, uslovima i kriterijumima za zaključivanje ugovora sa davaocima usluga u Republici Srpskoj u 2019. godini.

Način finansiranja, izvještavanja, obračuna, fakturisanja, kontrole i plaćanja pojedinih usluga koje pružaju bolnice i druge javne i privatne zdravstvene ustanove, definisano je Odlukom o načinu finansiranja sekundarnog i tercijarnog nivoa zdravstvene zaštite u Republici Srpskoj u 2019. godini („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 121/18 i 27/19). Odlukom je propisan kombinovani sistem plaćanja i to:

- Model I – po dijagnostički srodnim grupama (DGR), primjenjuje se za finansiranje zdravstvenih usluga iskazanih u Nomenklaturi broj 1. Fond na osnovu izvještaja zdravstvenih ustanova, definisanih kriterijuma, osnovnih pravila DGR sistema i vrijednosti boda od 1.000 KM utvrđuje broj priznatih DGR slučajeva na mjesečnom nivou,
- Model II – po usluzi, primjenjuje se za finansiranje ambulantnih zdravstvenih usluga iskazanih u Nomenklaturi broj 2 u okviru konsultativno-specijalističke zdravstvene zaštite i

dijagnostike. Zdravstvene ustanove dostavljaju izvještaje o izvršenim pojedinačnim uslugama Fondu do 5. u mjesecu za prethodni mjesec na osnovu kojih Fond zdravstvenim ustanovama utvrđuje ukupan broj usluga na mjesečnom nivou izraženih u bodovima i na bazi planiranih mjesečnih sredstava za plaćanje po usluzi utvrđuje relativnu vrijednost boda,

- Model III je pružanje usluga po načinu plaćanja po ugovorenoj cijeni koja ne može biti veća od cijene iz cjenovnika Fonda,
- Model IV – po budžetskom sistemu plaćanja primjenjuje se za usluge transfuzijske medicine, rehabilitacije, fizikalne medicine i rehabilitacije i hiperbarične komore, stomatologije, hronične psihijatrije, nuklearne medicine, urgentnog centra, intenzivne medicine, prevoza pacijenata Helikopterskim servisom Republike Srpske i ostale djelatnosti koje nisu obuhvaćene sa prethodna tri modela. Zdravstvene ustanove ispostavljaju fakture Fondu u visini 1/12 ugovorenih sredstava za pružene zdravstvene usluge po navedenom modelu. Navedeno fakturisanje ne predstavlja stvarno izvršene zdravstvene usluge, nego fakturisanje 1/12 mjesečno od ugovorenih sredstava, te fakture ne odražavaju suštinu poslovnog događaja, što nije u skladu sa članom 9. Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske. U ugovorima sa zdravstvenim ustanovama je definisano da se poravnjanje i usklađivanje izvršenih usluga vrši u zadnjem kvartalu, kako je Fond i vršio, što nije u skladu sa stavom VIII tačka 3. Odluke o načinu finansiranja sekundarnog i tercijalnog nivoa zdravstvene zaštite u Republici Srpskoj u 2019. godini, u kojoj je definisano da se navedene aktivnosti vrše kvartalno. Takođe, za pružanje usluga za ocjenu privremene nesposobnosti za rad preko 30 dana sa Zavodom za medicinu rada i sporta Republike Srpske, ugovoreno je fakturisanje 1/12 ugovorene vrijednosti, na osnovu broja izdatih nalaza, ocjena i mišljenja kojima se produžava privremena nesposobnost za rad kako slijedi: do 3.150 izdatih nalaza mjesečno se odobrava iznos od 50.000 KM, od 3.151-3.300 priznaje se iznos od 37.500 KM, od 3.301 do 3.500 iznos od 25.000 KM, a kada je izdat više od 3.501 nalaz, odobrava se mjesečni iznos od 12.500 KM.

Na kraju godine vršeno je usaglašavanje pripadajućih sredstava i stanja obaveza sa zdravstvenim ustanovama po obračunima za period 01.01 - 31.12.2019. godine. Po konačnom obračunu sa zdravstvenim ustanovama iskazano je prekoračenje po Modelu I u vrijednosti od 5.079.533 KM. Upravni odbor Fonda je 30.01.2020. godine, a na prijedlog Arbitražne komisije za utvrđivanje prekoračenja ugovorenih sredstava za bolnice, donio odluke o odobravanju plaćanja opravdano prekoračenih zdravstvenih usluga po Modelu I (izvršenih usluga iznad ugovorenih) u iznosu od 4.169.120 KM, koje su utvrđene u skladu sa ugovorima o regulisanju međusobnih odnosa prilikom pružanja zdravstvenih usluga osiguranim licima u 2019. godini. Sredstva su priznata za JZU Zavod za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju „Dr Miroslav Zotović“ Banja Luka (109.410 KM), JZU Bolnica "Sveti Apostol Luka" Doboj (2.036.370 KM), JZU Bolnica Zvornik (759.190 KM), JZU Univerzitetska bolnica Foča (117.010 KM), ZU Specijalna bolnica iz hirurških oblasti „Boksit“ Milići (90.430 KM), JZU Bolnica Gradiška (344.590 KM), ZU Specijalna bolnica iz hirurških oblasti "Dr Kostić" Banja Luka (20.480 KM), JZU Bolnica Trebinje (136.860 KM) i Univerzitetski klinički centar Republike Srpske (554.780 KM).

Odlukom Upravnog odbora od 31.01.2019. godine, a na osnovu Zaključka Vlade Republike Srpske iz 2018. godine, cijene zdravstvenih usluga uvećavaju se za 20%, samo za JZU Univerzitetski klinički centar Republike Srpske, po osnovu sticanja statusa referentnog centra, za:

- Model I - akutno bolničko liječenje, intenzivna njega i dnevna bolnica,
- Model II - visoko diferencijalne dijagnostičke usluge iz oblasti infektologije, mikrobiologije, patologije, humane genetike i biohemijske dijagnostike,
- Model IV - usluge nuklearne medicine.

Po navedenom osnovu za 2019. godinu cijene navedenih usluga su uvećane za 14.979.698 KM.

Refundacije plata za vrijeme privremene spriječenosti za rad usljed bolesti su iskazane u iznosu od 16.295.414 KM i evidentirane su na mjesečnom nivou, a na osnovu rješenja o odobrenim refundacijama sredstava. Navedena rješenja Fond je donosio na osnovu dostavljenih zahtjeva, podnesenih od strane poslodavaca, za osiguranike Fonda koji su imali neprekidno trajanje privremene nesposobnosti za rad preko 30 dana, a najduže do 12 mjeseci. Poslodavac ostvaruje pravo na refundaciju plate na osnovu Pravilnika o ostvarivanju prava na naknadu plate za vrijeme privremene nesposobnosti za rad („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 63/08, 38/10, 61/11, 87/12, 100/14, 4/15, 8/16, 112/18 i 87/19) i Uputstva o uslovima i postupku za odobravanje refundacije. Da bi ostvario navedeno pravo, poslodavac mora da izmiri sve dospjele obaveze za doprinose za obavezno zdravstveno osiguranje. Zahtjev za refundaciju Fondu može se podnijeti u roku od tri godine od nastanka pravnog osnova povremenog potraživanja, kako je definisano članom 4. navedenog Uputstva.

Doznake pružaocima usluga zdravstvene zaštite - primarna zdravstvena zaštita su iskazane u iznosu od 174.647.925 KM. Odnose se na doznake za usluge primarne zdravstvene zaštite (105.959.271 KM), lijekove na recept (64.861.799 KM), lijekove za specifična oboljenja (479 KM) i ostale usluge primarne zdravstvene zaštite (3.826.376 KM).

Doznake pružaocima usluga socijalne zaštite - sekundarna zdravstvena zaštita su iskazane u iznosu od 294.905.046 KM, a odnose se na konsultativno specijalističku zdravstvenu zaštitu (36.658.846 KM), bolničko liječenje (189.238.813 KM), dijagnostičke usluge (21.986.344 KM), usluge koje se posebno fakturišu (8.647.648 KM), usluge hemodijalize (34.702.157 KM) i prevoz u bolnice (3.671.238 KM).

Rashodi za bolničko liječenje osiguranih lica se fakturišu Fondu od strane zdravstvenih ustanova po Modelu I i IV, a odnose se na akutno bolničko liječenje, intenzivnu njegu, dnevnu bolnicu, produženu medicinsku rehabilitaciju i drugo. Ostvarivanja prava na produženu medicinsku rehabilitaciju u iznosu od 3.824.111 KM, definisano je Pravilnikom o uslovima i načinu ostvarivanja prava na produženu medicinsku rehabilitaciju („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 17/18 i 121/18). Standardi i normativi zdravstvene zaštite kao i drugi kriterijumi, za ugovaranje sredstava zdravstvenih usluga za produženu medicinsku rehabilitaciju nisu utvrđeni, što nije u skladu sa članom 24. Pravilnika o principima, uslovima i kriterijumima za zaključivanje ugovora sa davaocima usluga u Republici Srpskoj u 2019. godini, gdje je definisano da će Fond ugovarati pružanje zdravstvenih usluga (zavodima, institutima i specijalizovanim ustanovama za rehabilitaciju i drugim specijalizovanim ustanovama) na osnovu standarda i normativa zdravstvene zaštite i drugih kriterijuma koji su definisani navedenim članom.

Doznake pružaocima usluga socijalne zaštite – tercijarna zdravstvena zaštita su iskazane u iznosu od 59.888.225 KM, a odnose se na konsultativno specijalističku zdravstvenu zaštitu (8.801.102 KM), bolničko liječenje (27.667.828 KM), dijagnostičke usluge (22.381.599 KM) i usluge koje se posebno fakturišu (1.037.696 KM).

Rashodi ugradnje proteza, ortopedskih i drugih pomagala su iskazani u iznosu od 8.421.962 KM, a odnose se na troškove ortopedskih, oftalmoloških, optičkih i drugih medicinskih sredstava, koje se u skladu sa Pravilnikom o pravu na medicinska sredstva dodjeljuju privremeno ili trajno osiguranim licima.

Doznake pružaocima usluga socijalne zaštite - u inostranstvu su iskazane u iznosu od 15.634.474 KM, a odnose se na liječenje u inostranstvu (782.610 KM) i troškove ino-osiguranja – konvencija (14.851.864 KM).

Rashodi po sudskim rješenjima su iskazani u iznosu od 125.700 KM, a odnose se na rashode po osnovu kamata (5.096 KM) i ostale rashode po sudskim rješenjima (120.604 KM).

Transferi između i unutar jedinica vlasti su iskazani u iznosu od 88.883 KM, a odnose na transfere jedinicama lokalne samouprave (3.528 KM) po zapisnicima Poreske uprave Republike Srpske, fondovima obaveznog socijalnog osiguranja (85.157 KM) za naknade

direktora i članova komisije za dodjelu sredstava Fonda solidarnosti za dijagnostiku i liječenje oboljenja, stanja i povreda djece u inostranstvu, kako je definisano članom 5. tačka (6) Zakona o Fondu solidarnosti za dijagnostiku i liječenje oboljenja, stanja i povreda djece u inostranstvu („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 100/17) i transfere entitetu (198 KM).

Preporučuje se direktoru Fonda da obezbijedi da se:

- **usvoji metodologija i utvrde kriterijumi za zaključivanje ugovora finansiranja sekundarnog i tercijalnog nivoa zdravstvene zaštite shodno Pravilniku o principima, uslovima i kriterijumima za zaključivanje ugovora sa davaocima usluga u Republici Srpskoj za konkretnu godinu i utvrde standardi i normativi zdravstvene zaštite, kao i drugi kriterijumi na osnovu kojih bi se vršilo ugovaranje pružanja zdravstvenih usluga za produženu medicinsku rehabilitaciju i**
- **vrši međusobno usklađivanje ugovora sa zdravstvenim ustanovama i Odluke o načinu finansiranja sekundarnog i tercijalnog nivoa zdravstvene zaštite u Republici Srpskoj za predmetnu godinu, u dijelu poravnanja i usklađivanja izvršenih usluga.**

6.1.2.2. Izdaci

Izdaci su iskazani u iznosu od 138.557.284 KM, a čine ih izdaci za nefinansijsku imovinu, finansijsku imovinu, otplatu dugova i ostali izdaci.

Izdaci za nefinansijsku imovinu su iskazani u iznosu od 69.693.139 KM, po osnovu izdatka za proizvedenu stalnu imovinu, neproizvedenu stalnu imovinu, strateške zalihe i zalihe materijala, robe i sitnog inventara.

Izdaci za proizvedenu stalnu imovinu iskazani su u iznosu od 1.161.396 KM, a najvećim dijelom se odnose na izdatke za investiciono održavanje, rekonstrukciju i adaptaciju zgrada i objekata (158.267 KM), nabavku postrojenja i opreme (780.595 KM) i izdatke za nematerijalnu proizvedenu imovinu (199.282 KM).

Izdaci za neproizvedenu stalnu imovinu iskazani su u iznosu od 543.279 KM, a najvećim dijelom se odnose na izdatke za nabavku dodatnih Microsoft licenci po ugovoru.

Izdaci za strateške zalihe iskazani su u iznosu od 67.978.840 KM. Najznačajniji izdaci odnose se na nabavke strateških lijekova i to insulina i skupih lijekova preko apoteka (27.911.713 KM), vakcina (3.152.890 KM), citostatika (13.018.424 KM), lijekova za specifična oboljenja i bioloških citostatika za onkološka oboljenja (20.405.720 KM) i bioloških lijekovi za neonkološka oboljenja (2.783.836 KM).

U odnosu na prošlu godinu izdaci za strateške zalihe su veći za 44.033.586 KM. Na povećanje troškova u odnosu na prošlu godinu uticala je činjenica da se u 2018. godini troškovi citostatika, citostatika-neonkološke indikacije, lijekova za specifična oboljenja i bioloških citostatika za onkološka oboljenja i bioloških lijekova za neonkološka oboljenja, nisu planirali i evidentirali na strateškim zalihama, već u okviru zdravstvene zaštite. U 2019. godini (zbog problema u obračunu između zdravstvenih ustanova - bolnica i Fonda koji su bili prisutni duži niz godina, a što je objašnjeno u tački 6.3.1.2. izvještaja - dugoročni zajmovi) došlo je do promjene računovodstvene politike u vezi distribucije navedenih lijekova (25.12.2018. godine doneseno je novo Uputstvo za nabavku, pravdanje i potrošnju citostatika, citostatika - neonkološke indikacije, lijekova za specifična oboljenja, bioloških citostatika za onkološka oboljenja i bioloških lijekova za neonkološka oboljenja) tako da se isti planiraju u okviru izdataka za strateške zalihe, dok se u okviru obračunskih rashoda evidentira njihova potrošnja.

Izdaci za finansijsku imovinu su iskazani u iznosu od 17.927.698 KM, a odnose se na izdatke za date zajmove. Navedeni izdaci nisu planirani rebalansom Finansijskog plana - budžeta, a izvršeni su na osnovu Odluke o realokaciji sredstava (objašnjeno u tački 6.3.1.2 izvještaja – dugoročni zajmovi).

Izdaci za otplatu dugova su iskazani u iznosu od 14.804.510 KM, a manji su za 35% u odnosu na planirane, a odnose se na izdatke za otplatu glavnice primljenih zajmova u zemlji od banaka. Razlika u izvršenju je nastala zbog toga što rebalansom planirani povrat preostalog duga prema Vladi Republike Srpske po osnovu zajma (od 14.500.000 KM), nije realizovan do kraja 2019. godine (potpisan je novi Aneks kojim je prolongirana otplata duga do 31.12.2020. godine).

Ostali izdaci su iskazani u iznosu od 36.131.937 KM, a odnose se na ostale izdatke i izdatke iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti.

Ostali izdaci se odnose na izdatke po osnovu avansa u zemlji i inostranstvu (12.861.965 KM) i ostale izdatke za izmirenje obaveza iz ranijeg perioda (19.106.528 KM).

Izdaci po osnovu avansa najvećim dijelom se odnose na izdatak za avans koji je doznačen dobavljaču u iznosu od 12.000.000 KM po osnovu Ugovora broj 1 o nabavci Integrisanog informacionog sistema Republike Srpske (IZIS) o isporuci računarske opreme zdravstvenim ustanovama i Fondu za realizaciju Faze IV i Faze V projektnog zadatka na način kako je definisano Glavnim projektom.

Ostali izdaci za izmirenje obaveza iz ranijeg perioda rebalansom su planirani u iznosu od 36.810.000 KM (odlukom o realokaciji sredstava nakon usvojenog rebalansa, sa ove pozicije su preraspoređena sredstva u iznosu od 17.700.000 KM), a iskazani su u iznosu od 19.106.528 KM. Odnose se na izdatke u zemlji i inostranstvu za otplatu neizmirenih obaveza iz ranijih godina (18.918.026 KM) i na izdatke po osnovu garancija (188.502 KM). Izdaci u zemlji i inostranstvu za otplatu neizmirenih obaveza iz ranijih godina izvršeni su u skladu sa Planom izmirenja prenesenih obaveza iz ranijeg perioda koji je sačinjen 15.04.2019. godine (planirano je da se u 2019. godini izmire prenesene obaveze u iznosu od 18.807.986 KM).

Ostali izdaci iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti (4.163.444 KM) se odnose na izdatke po osnovu multilateralne kompenzacije i izdatke za isplaćene naknade koje se refundiraju od fondova obaveznog socijalnog osiguranja.

6.1.3. Razlika u finansiranju

Razlika u finansiranju je iskazana u negativnom iznosu od 442.853 KM, što predstavlja razliku između iskazanih budžetskih sredstava (734.271.620 KM) i budžetskih izdataka (734.714.473 KM). Ostvareni su bruto budžetski suficit (razlika budžetskih prihoda i budžetskih rashoda) u iznosu od 88.167.015 KM, neto izdaci za nefinansijsku imovinu (čine ih neto primici od finansijske imovine, neto zaduživanje i ostali neto primici) u iznosu od 69.693.139 KM, budžetski suficit (čini ga bruto budžetski suficit i neto izdaci za nefinansijsku imovinu) u iznosu od 18.473.876 KM i neto finansiranje (zbir neto primitaka od finansijske imovine, neto zaduženja i ostalih neto primitaka) iskazano u iznosu od 18.916.729 KM.

6.2. Bilans uspjeha

U 2019. godini izvršena je korekcija finansijskog rezultata u iznosu od 674.504 KM, odnosno kolone prethodna godina na bilansnim pozicijama Bilansa uspjeha (objašnjeno u tački 6.3.2.2. ovog izvještaja).

6.2.1. Prihodi

Prihodi su u Bilansu uspjeha iskazani u iznosu od 716.279.531 KM po osnovu budžetskih prihoda u iznosu od 684.324.204 KM (poreski prihodi, neporeski prihodi i transferi između različitih jedinica vlasti) i prihoda obračunskog karaktera u iznosu od 31.955.327 KM. Budžetski prihodi obrazloženi su pod tačkom 6.1.1. izvještaja.

Prihode obračunskog karaktera čine finansijski prihodi obračunskog karaktera (2.241 KM), prihodi od usklađivanja vrijednosti imovine (17.533.321 KM), ostali prihodi (837.043 KM), prihodi obračunskog karaktera evidentirani po osnovu poreskih i drugih fiskalnih propisa

(12.695.121 KM) i prihodi obračunskog karaktera po osnovu odnosa sa drugim jedinicama vlasti (887.601 KM).

Prihode od usklađivanja vrijednosti imovine čine ostali prihodi po osnovu usklađivanja vrijednosti finansijske imovine po Izveštaju Poreske uprave Republike Srpske (11.240.172 KM), prihodi po osnovu usklađivanja vrijednosti kratkoročnih potraživanja (2.648.394 KM) i ostali prihodi po osnovu usklađivanja vrijednosti finansijske imovine (učešća u kapitalu – akcije) 3.644.755 KM.

Ostale prihode obračunskog karaktera najvećim dijelom čine prihodi po osnovu ino-osiguranja sa dugovnim saldovim (2.991.140 KM) i prihodi po osnovu otpisa obaveza (otpis 20% duga po Sporazumu o saradnji u oblasti zdravstvenog osiguranja sa Srbijom) u iznosu od 3.828.183 KM.

Prihode obračunskog karaktera evidentirane po osnovu poreskih i drugih fiskalnih propisa čine prihodi na osnovu Izveštaja Poreske uprave Republike Srpske (12.695.121 KM).

Prihodi obračunskog karaktera po osnovu odnosa sa drugim jedinicama vlasti odnose se na prihode obračunskog karaktera po osnovu odnosa sa Fondom za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske (855.640 KM) i prihode obračunskog karaktera po osnovu odnosa sa jedinicama lokalne samouprave (31.961 KM).

6.2.2. Rashodi

Rashodi su u Bilansu uspjeha iskazani u iznosu od 693.844.838 KM, po osnovu budžetskih rashoda u iznosu od 596.157.189 KM i rashoda obračunskog karaktera u iznosu od 97.687.649 KM. Budžetski rashodi su obrazloženi pod tačkom 6.1.2. izvještaja.

Iskazane rashode obračunskog karaktera čine rashodi po osnovu nabavne vrijednosti realizovanih strateških zaliha (59.278.427 KM), obračunate amortizacije (1.149.142 KM), finansijskih rashoda obračunskog karaktera po osnovu obračunatih negativnih kursnih razlika (1.373 KM), usklađivanja vrijednosti imovine u iznosu od 37.017.715 KM (uglavnom potraživanja i akcija), ostalih rashoda obračunskog karaktera (239.084 KM) i rashoda po osnovu odnosa sa drugim jedinicama vlasti (1.908 KM).

6.2.3. Finansijski rezultat

U Bilansu uspjeha za 2019. godinu iskazan je finansijski rezultat u iznosu od 22.434.693 KM, kao razlika iskazanih prihoda (716.279.531 KM) i rashoda (693.844.838 KM).

6.3. Bilans stanja

U 2019. godini izvršena je korekcija finansijskog rezultata u iznosu od 674.504 KM, odnosno kolone prethodna godina na bilansnim pozicijama Bilansa stanja. Objasnjeno u tački 6.3.2.2. izvještaja.

6.3.1. Aktiva

Poslovna aktiva Fonda na dan 31.12.2019. godine iskazana je u neto iznosu od 325.347.124 KM, a čine je tekuća imovina u iznosu od 201.867.749 KM i stalna imovina u iznosu od 123.479.375 KM.

6.3.1.1. Tekuća imovina

Tekuća imovina se odnosi na kratkoročnu finansijsku imovinu i razgraničenja i nefinansijsku imovinu u tekućim sredstvima.

Kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja iskazana su u neto iznosu od 189.562.193 KM (bruto vrijednosti 398.791.263 KM i ispravke vrijednosti 209.229.070 KM) po osnovu gotovine i gotovinskih ekvivalenata, kratkoročnih plasmana, kratkoročnih potraživanja,

kratkoročnih razgraničenja i kratkoročne finansijske imovine i razgraničenja iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti iskazani su u iznosu od 22.569.695 KM, a odnose se na novčana sredstva u blagajni (708 KM) i na računima banaka (22.568.987 KM).

Kratkoročni plasmani su iskazani u iznosu od 14.747.464 KM, a odnose se na hartije od vrijednosti koje dospijevaju do godinu dana neto vrijednosti od 1.288.439 KM (bruto vrijednosti od 13.962.875 KM i ispravke od 12.674.436 KM) i dugoročne zajmove koji dospijevaju do godinu dana neto vrijednosti od 13.459.025 KM (bruto vrijednosti od 14.290.614 KM i ispravke od 831.589 KM).

Hartije od vrijednosti koje dospijevaju do godinu dana odnose se na hartije od vrijednosti u zemlji koje se iskazuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha (u 2019. godini Fond je izvršio preklasifikaciju u načinu priznavanja akcija, odnosno Računovodstvenim politikama se opredjelio za vođenje hartija od vrijednosti u zemlji po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha), a Fond ih je stekao konverzijom duga u akcije po osnovu obaveza za doprinose za zdravstveno osiguranje (od 1.085.883 KM) i učešćem u kapitalu u privrednom subjektu „Zrak-DKS“ d.o.o. Teslić (od 237.708 KM).

Fond je u postupku stečaja nad dužnikom AD „Zrak“ Teslić, rješenjem Okružnog privrednog suda u Doboju, izmirio konverziju potraživanja Fonda od stečajnog dužnika u akcije Društva. Daljom reorganizacijom stečajnog dužnika, osnovan je novi privredni subjekat pod nazivom „Zrak-DKS“ d.o.o. Teslić, koji je registrovan Rješenjem Okružnog privrednog suda u Doboju. Ovim rješenjem Fond je upisan sa učešćem kapitala u iznosu od 237.708 KM, odnosno procentom učešća od 6,97 %.

Prilikom procjene fer vrijednosti akcija po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha na dan 31.12.2019. godine uzeti su u obzir finansijski izvještaji emitenata, pri čemu su ostvareni rashodi po osnovu usklađivanja vrijednosti u iznosu od 133.833 KM, dok je kod djela emitenata utvrđen dobitak po osnovu usklađivanja vrijednosti u iznosu od 98.681 KM.

Dugoročni zajmovi koji dospijevaju do godinu dana odnose se na dugoročne zajmove date zdravstvenim ustanovama i radnicima (10.166.141 KM) koji dospijevaju na naplatu u 2020. godini, Sporazume koji su zaključeni u 2019. godini (3.228.559 KM) i dio nenaplaćenih kratkoročnih plasmana na dan 31.12.2019. godine (895.914 KM). Korekcija dugoročnih plasmana koji dospijevaju do godinu dana iznosi 831.589 KM. Sa zdravstvenim ustanovama: Univerzitetski klinički centar Republike Srpske, Bolnica Istočno Sarajevo i Dom zdravlja "Kozma i Damjan" Kozarska Dubica, 11.07.2019. godine zaključeni su Aneksi Sporazuma o izmirenju duga po osnovu datih zajmova od strane Fonda na osnovu kojih je neizmireni dospjeli dio zajmova u ukupnom iznosu od 2.891.307 KM, a koji su u 2018. godini klasifikovani kao dugoročni zajmovi koji dospijevaju do godinu dana, reklasifikovani na dugoročne zajmove (Aneksima je otplata duga prolongirana do 01.01.2020. godine).

Kratkoročna potraživanja su iskazana u bruto iznosu od 330.323.608 KM, ispravke vrijednosti 195.706.122 KM i neto vrijednosti 134.617.486 KM. Neto vrijednost potraživanja odnosi se najvećim dijelom na potraživanja: po osnovu prodaje i izvršenih usluga, za kamate i druge finansijske prihode, od zaposlenih, za nenaplaćene poreze, doprinose i neporeske prihode, za nenaplaćene poreze, doprinose i neporeske prihode za koje je produžen rok plaćanja, a dospijevaju na naplatu u roku od godinu dana i ostala kratkoročna potraživanja.

Potraživanja po osnovu prodaje i izvršenih usluga iskazana su u iznosu od 1.913 KM (bruto vrijednosti od 343.233 KM i ispravke vrijednosti od 341.323 KM). Sporna potraživanja po osnovu prodaje i izvršenih usluga (ispravka vrijednosti) najvećim dijelom se odnose na potraživanja od Medicinske elektronike u stečaju u iznosu od 157.850 KM i potraživanje od Bobar banke u stečaju u iznosu od 178.269 KM.

Potraživanja za nenaplaćene poreze, doprinose i neporeske prihode bruto vrijednosti od 225.164.718 KM, ispravke vrijednosti 188.060.003 KM (sumnjiva i sporna potraživanja) i neto

vrijednosti od 37.104.715 KM i *Potraživanja za poreze, doprinose i neporeske prihode za koje je produžen rok plaćanja, a dospijevaju na naplatu do godinu dana* iskazana su na osnovu Izvještaja iz jedinstvene evidencije o prijavljenim i uplaćenim porezima za period 01.01 - 31.12.2019. godine iz Poreske uprave Republike Srpske, a u skladu sa Pravilnikom o sistemu poreskog knjigovodstva u Republici Srpskoj. U toku 2019.godine Ministarstvo finansija, Poreska uprava i Fond vršili su usaglašavanja i definisanje procedura o kretanju dokumentacije s ciljem pravovremenog dobijanja informacija potrebnih za evidentiranje poreskog knjigovodstva.

Ostala kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 60.436.044 KM bruto vrijednosti, ispravke vrijednosti 7.302.629 KM i neto vrijednosti 53.133.415 KM. Čine ih najvećim dijelom potraživanja po osnovu ino osiguranja - konvencije (52.260.926 KM) i potraživanja od Fonda PIO po osnovu doprinosa za zdravstveno osiguranje penzionera za decembar 2019. godine (855.640 KM). Sporna ostala kratkoročna potraživanja u zemlji iskazana su u iznosu od 1.123.476 KM (najvećim dijelom se odnose na potraživanja po osnovu doprinosa za zdravstveno osiguranje pravnih lica kod kojih je pokrenut stečaj od 1.037.677 KM), a sporna ostala kratkoročna potraživanja u inostranstvu iskazana su u iznosu od 6.241.809 KM i odnose se na potraživanja po osnovu ino osiguranja – konvencije, koja nisu naplaćena u roku od 12 mjeseci.

U okviru potraživanja po osnovu ino osiguranja – konvencije evidentirana je procjena potraživanja ino osiguranja (paušalni troškovi) za 2019. godinu (24.078.764 KM) i potraživanja iz 2019. godine i ranijeg perioda po ino konvencijama u iznosu od 28.182.161 KM.

Kratkoročna razgraničenja iskazana su u iznosu od 13.617.926 KM, a najvećim dijelom se odnose na avansna sredstva doznačena dobavljaču u iznosu od 12.000.000 KM po osnovu Ugovora broj 1 o nabavci Integrisanog informacionog sistema Republike Srpske o isporuci računarske opreme zdravstvenim ustanovama i Fondu (za realizaciju Faze IV i Faze V projektnog zadatka na način kako je definisano Glavnim projektom) i avanse za liječenje u zdravstvenim ustanovama u inostranstvu za pacijente čije je liječenje još u toku za koje se nije mogla izvršiti zdravstvena usluga u ustanovama u Republici Srpskoj i Srbiji u iznosu od 1.493.008 KM.

Kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti iskazana su u iznosu od 4.009.622 KM. Najvećim dijelom odnose se na potraživanja po osnovu raspodjele prihoda iz Trezora na dan 31.12.2019. godine u iznosu od 1.551.743 KM, potraživanja po osnovu Zapisnika o više i pogrešno uplaćenim porezima i doprinosima Poreske uprave Republike Srpske u iznosu od 372.513 KM, potraživanja po osnovu transfera od drugih jedinica vlasti u iznosu od 1.840.108 KM (transfera od Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske 209.966 KM, Ministarstva rada i boračko invalidske zaštite Republike Srpske 1.621.242 KM i Sekretarijata za izbjeglice i raseljena lica Republike Srpske 8.900 KM) i obveznice u iznosu od 188.145 KM.

Nefinansijska imovina u tekućim sredstvima iskazana je u iznosu od 12.305.556 KM po osnovu stalne imovine namjenjene prodaji i obustavljenih poslovanja od 853.763 KM i vrijednosti strateških zaliha Fonda koje su na dan 31.12.2019. godine iskazane u iznosu od 11.451.793 KM.

Stalna imovina namijenjena prodaji iskazana je po osnovu Odluka o prodaji poslovnih prostora u Bijeljini i Istočnom Sarajevu u neto vrijednosti od 763.443 KM i zemljišta u Bijeljini u vrijednosti od 90.320 KM.

Strateške zalihe se odnose na insuline, vakcine, citostatike, skupe lijekove, biološke lijekove, antituberkolitike i neonkološke citostatike. Fond vrši evidentiranje nabavki strateških zaliha lijekova na osnovu ulaznih faktura dobavljača sa kojima ima zaključene ugovore o nabavci, dok izdavanje narudžbi, prijem i skladištenje lijekova vrše apotekarske ustanove, na osnovu odredbi iz ugovora o nabavci.

Uputstvom o procedurama praćenja realizacije zaključenih ugovora definisane su procedure praćenja svih zaključenih okvirnih sporazuma/ugovora između Fonda i dobavljača, odnosno način praćenja isporuke lijekova, sanitetskog i drugog materijala, kao i drugih elemenata bitnih za efikasno praćenje realizacije ugovora zaključenih na osnovu provedenih centralizovanih nabavki za zdravstvene ustanove. Sektor za ugovaranje zdravstvenih usluga i javne nabavke je dostavio tabele dobavljačima koji na mjesečnom nivou dostavljaju svoje izvještaje, koji se objedinjuju i unose u ovoj organizacionoj jedinici, nakon čega se dostavljaju u Sektor za finansije. U Sektoru za finansije vrše se aktivnosti vezane za praćenje realizacije ugovora zaključenih na osnovu provedenih centralizovanih nabavki za zdravstvene ustanove tj. prate se isporuke lijekova, sanitetskog i drugog materijala za svaku zdravstvenu ustanovu. Navedene aktivnosti u toku 2019. godine, nisu u potpunosti vršene u skladu sa Uputstvom o procedurama praćenja realizacije zaključenih ugovora u funkciji racionalnijeg trošenja strateških zaliha i stvaranja optimalnog nivoa zaliha, jer iako je Fond, u cilju sistemskog rješavanja navedenog problema, preduzeo aktivnosti na izradi softverske podrške (u informacionom sistemu na modulu nacionalni projekti otvoren je projekat 37 – strateški materijali u okviru kojeg će se unositi ugovori za strateški materijal te će se pratiti njihova realizacija), iste još uvijek nisu dovedene do kraja.

6.3.1.2. Stalna imovina

Stalna imovina iskazana je u iznosu od 148.419.993 KM bruto vrijednosti, 24.940.618 KM ispravke vrijednosti i neto vrijednosti od 123.479.375 KM. Odnosi se na dugoročnu finansijsku imovinu i razgraničenja i nefinansijsku imovinu u stalnim sredstvima.

Dugoročna finansijska imovina i razgraničenja iskazana su u iznosu od 102.291.663 KM. Odnosi se na dugoročne plasmane i dugoročna potraživanja.

Dugoročni plasmani su iskazani u iznosu od 84.288.527 KM, a odnose se na dugoročne zajmove.

Dugoročne zajmove čine zajmovi dati zdravstvenim ustanovama (76.643.336 KM) i stambeni zajmovi dati radnicima Fonda u ranijem periodu (252.761 KM). Zajmove date zdravstvenim ustanovama čine zajmovi po zaključenim sporazumima (35.027.692 KM), po osnovu indirektnog kreditnog zaduživanja Fonda (4.165.971 KM) i dati zajmovi po osnovu indirektnog zaduživanja Fonda od 44.868.273 KM (zajmovi dati zdravstvenim ustanovama pod istim uslovima pod kojim je u ranijem periodu Vlada Republike Srpske odobrila zajam Fondu, a koji je iz sredstava sindiciranog dugoročnog kredita uzetog u 2018. godini u cijelosti izmiren - sa zdravstvenim ustanovama su zaključeni Aneks I Ugovora o prenosu kreditnih sredstava po osnovu supsidijarnog sporazuma o prenosu i realizaciji kredita i Aneks II Ugovora o zajmu kojim su regulisani međusobni odnosi vezani za povrat dijela pozajmljenih sredstava).

U toku 2019.godine došlo je do promjene u načinu finansiranja citostatika, specifičnih lijekova i biološke terapije. Do 01.01.2019. godine Fond je provodio tenderske procedure nabavke ovih lijekova, a plaćanje istih je vršio iz sredstava zdravstvene ustanove. Zdravstvene ustanove su Fondu fakturisale potrošnju istih (zajedno sa izvršenom uslugom) i evidentirana je u okviru rashoda zdravstvene zaštite. Na dan 31.12.2018. godine izvršeno je sravnjenje stanja zaliha sa zdravstvenom ustanovom gdje su uzete u obzir sve fakture koje je dobavljač fakturisao u periodu 2012-2018 godina, te su iste upoređene sa fakturama potrošnje koje su priznate ustanovi kroz obračun. Za navedeni period Fond je zdravstvenim ustanovama priznao potrošnju do visine faktura ispostavljenih od strane dobavljača, tako da je utvrđena razlika od 17.927.698 KM u korist Fonda. Obzirom da se radi o značajnim sredstvima, kako se ne bi ugrozilo poslovanje zdravstvenih ustanova sa istim su u toku 2019. godine zaključeni Sporazumi u iznosu od 3.228.559 KM sa dospeljem u 2020. godini (OB Prijedor, OB Bijeljina i OB Istočno Sarajevo) i Sporazum na iznos od 14.699.139 KM sa UKC Banja Luka sa grejs periodom od tri godine.

Dugoročna potraživanja (18.003.136 KM) odnose se na potraživanja za doprinose za zdravstveno osiguranje za koje je produžen rok plaćanja – reprogrami koja su iskazana na osnovu Izvještaja iz jedinstvene evidencije o prijavljenim i uplaćenim doprinosima za period 01.01-31.12.2019. godine iz Poreske uprave Republike Srpske, a u skladu sa Pravilnikom o sistemu poreskog knjigovodstva u Republici Srpskoj i Uputstvom o primjeni računovodstvenog standarda za javni sektor 23 - prihodi od transakcija koje nisu transakcije razmjene (porezi i doprinosi).

Na dan 31.12.2019. godine, ukupna bruto potraživanja bez ragrađenja iznose 450.932.431 KM, od čega su usaglašena potraživanja 102.635.009 KM, neusaglašena 1.004.237 KM, a 347.293.185 KM su potraživanja koja se ne usaglašavaju (poresko knjigovodstvo u iznosu od 287.476.426 KM i potraživanje po osnovu ino konvencija 58.510.072 KM, ostala potraživanja 1.306.687 KM).

Neusaglašena potraživanja odnose se na nepotpisani IOS penzionisanih radnika za stambene kredite, Fond dječije zaštite po osnovu refundacije naknade plate zbog različitog vremenskog perioda priznavanja potraživanja, te zdravstvene ustanove DZ Oštra Luka koja ne prihvata obračun iz ranijeg perioda i DZ Novo Goražde jer je u toku postupak kod nadležnog suda.

Nefinansijska imovina u stalnim sredstvima iskazana je u bruto vrijednosti 46.128.330 KM, ispravke vrijednosti 24.940.618 KM i neto vrijednosti 21.187.712 KM, a čine je: proizvedena stalna imovina, neproizvedena stalna imovina i nefinansijska imovina u stalnim sredstvima u pripremi.

Proizvedena stalna imovina iskazana je u neto iznosu od 17.212.323 KM. Zgrade i objekti Fonda iskazani su u bruto vrijednosti 31.416.711 KM, ispravke vrijednosti 16.128.937 KM i neto vrijednosti 15.287.774 KM, postrojenja i oprema u neto vrijednosti od 1.447.178 KM, investiciona imovina u neto vrijednosti od 451.256 KM i nematerijalna proizvedena imovina u neto vrijednosti od 26.115 KM.

Na dan 31.12.2019. godine u Fondu je evidentirano 59 imovinskih jedinica, od čega 44 sa upisanim pravom svojine u zemljišne knjige i katastar nekretnina i 15 imovinskih jedinica gdje Fond nije upisan u javnim evidencijama, ali su u posjedu. Fond je preduzeo aktivnosti na osnovu dokumentacije koju posjeduje kako bi se izvršila uknjižba imovinskih jedinica koje do sada nisu upisane, a sve u skladu sa odredbama Zakona o stvarnim pravima ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 124/08, 58/09, 95/11, 60/15 i 18/16) i Zakona o premjeru i katastru Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske”, broj 6/12, 110/16 i 22/18). Takođe, za pojedine imovinske jedinice vršeno je prikupljanje dokumentacije odnosno ugovora radi podnošenja tužbi za utvrđivanje prava vlasništva na nepokretnostima.

Investiciona imovina se odnosi na vrijednost poslovnih objekata koji su dati u zakup (restoran poslovnog objekta Direkcije i poslovni prostori u Prnjavoru i Palama).

Neproizvedena stalna imovina iskazana je u neto iznosu od 2.447.782 KM po osnovu zemljišta u vrijednosti od 1.988.666 KM i nematerijalne neproizvedene imovine (licence za korišćenje sistemskog softvera) u neto vrijednosti od 449.116 KM. U vlasništvu Fonda je 93% vrijednosti zemljišta, a za ostalo zemljište je pokrenut postupak uknjižbe.

Nefinansijska imovina u stalnim sredstvima u pripremi iskazana je u iznosu od 1.527.607 KM. Najvećim dijelom čine je zgrade i objekti u pripremi od 1.274.510 KM (odnosi se na poslovni prostor u kome je smještena Filijala Fonda u Trebinju koji je predmet sudskog spora - šira objašnjenja su data u tački 6.6. izvještaja) i nematerijalna proizvedena imovina u pripremi od 246.521 KM

Nematerijalna proizvedena imovina u pripremi iskazana je po osnovu implementacije projekata Integrisanog zdravstvenog informacionog sistema IZIS-a, za čiju nabavku je Fond dana 27.07.2018. godine potpisao okvirni sporazum sa dobavljačima MMSCODE doo Banja Luka, LANACO doo Banja Luka, ERICSSON Nikola Tesla dd Zagreb, na osnovu kojeg je potpisan

ugovor pod nazivom „Ugovor broj 1 o nabavci Integrisanog Zdravstvenog Informatičnog Sistema Republike Srpske“. U toku 2019. godine su realizovane, Faza I – u iznosu od 47.239 KM i Faza II u iznosu od 149.311 KM.

6.3.2. Pasiva

Poslovna pasiva Fonda na dan 31.12.2019. godine iskazana je u iznosu od 325.347.124 KM, a čine je obaveze i razgraničenja i vlastiti izvori.

6.3.2.1. Obaveze

Obaveze i razgraničenja Fonda na dan 31.12.2019. godine iskazane su u iznosu od 417.611.584 KM po osnovu kratkoročnih obaveza i razgraničenja i dugoročnih obaveza i razgraničenja.

Kratkoročne obaveze i razgraničenja iskazane su u iznosu od 190.984.664 KM, a čine ih kratkoročne finansijske obaveze, obaveze za lična primanja, obaveze iz poslovanja, obaveze za doznake na ime socijalne zaštite koje isplaćuju institucije obaveznog socijalnog osiguranja, ostale kratkoročne obaveze i kratkoročne obaveze i razgraničenja iz transakcija između ili unutar jedinica vlasti.

Kratkoročne finansijske obaveze (21.730.187 KM) čine obaveze po dugoročnim zajmovima od banaka koji dospijevaju na naplatu do godinu dana.

Obaveze iz poslovanja čine obaveze iz poslovanja u zemlji (9.935.547 KM) i obaveze iz poslovanja u inostranstvu (72 KM). Obaveze iz poslovanja u zemlji najvećim dijelom se odnose na dio obaveza koji dospjeva u 2020. godini po osnovu Sporazuma o načinu plaćanja duga prema „International dialysis centers i Fresenius medical care“ za pružene usluge dijalize u iznosu od 9.030.364 KM, obaveze prema dobavljačima u zemlji za nabavku roba i usluga od 473.126 KM i obaveze po osnovu sudskih rješenja od 396.772 KM.

Obaveze za doznake na ime socijalne zaštite koje isplaćuju institucije obaveznog socijalnog osiguranja iskazane su u iznosu od 110.172.968 KM po osnovu obaveze za zdravstvene ustanove (41.197.807 KM), obaveze za INO osiguranje (33.518.335 KM), obaveze za projekte-lijekove (21.018.003 KM), obaveze po osnovu refundacija plata za vrijeme privremene spriječenosti za rad usljed bolesti (14.411.944 KM) i obaveze za pojedinačne refundacije lijekova (26.879 KM).

Obaveze za zdravstvene ustanove odnose se na obaveze prema zdravstvenim ustanovama - ugovaračima (16.428.570 KM), apotekama (14.150.766 KM), ortopediji (1.262.320 KM), Fresenius Medical Care Deutschland GmbH za dijalizu (2.512.360 KM), konsultativno-specijalističkoj zaštiti (162.853 KM), stranim zdravstvenim ustanovama - Srbija i Crna Gora (3.213.835 KM) i vanjskim zdravstvenim ustanovama Federacije Bosne i Hercegovine i ostale (3.467.103 KM).

Obaveze za INO osiguranje su iskazane u iznosu od 33.518.335 KM. Ove obaveze kao i potraživanja su predmet usaglašavanja sa zemljama potpisnicama sporazuma. Usaglašavanje obaveza, odnosno potraživanja vrši se putem pregovora, najčešće jednom godišnje, a predmet pregovora su prethodne godine. Na ovim pregovorima učesnice sporazuma usaglašavaju broj paušalnih mjeseci i iznos paušalne naknade. Sporazumom o saradnji u oblasti zdravstvenog osiguranja između Ministarstva zdravlja Republike Srbije, Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske, Republičkog fonda za zdravstveno osiguranje Republike Srbije i Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske, definisan je 20% otpis potraživanja zdravstvenih ustanova iz Srbije od Fonda, tako da su sa 31.12.2019. godine otpisane obaveze Fonda u iznosu od 3.828.184 KM.

Obaveze za projekte odnose se na obaveze prema dobavljačima za lijekove za nabavku inzulina, traka i lanceta, vakcina i drugo, koje se plaćaju prema rokovima dospijea.

Obaveze za refundaciju za naknadu plata drugih korisnika odnose se na obaveze po osnovu refundacija plata za vrijeme privremene spriječenosti za rad usljed bolesti.

Obaveze za pojedinačne refundacije odnose se na obaveze po osnovu refundacija lijekova osiguranicima Fonda.

Kratkoročne obaveze i razgraničenja iz transakcija između ili unutar jedinica vlasti (47.602.164 KM) odnose se na obaveze po zajmovima primljenim od entiteta koji dospijevaju na naplatu do godinu dana (14.500.000 KM), obaveze prema drugim jedinicama vlasti za poreze, doprinose i neporeske prihode po zapisnicima Poreske uprave Republike Srpske (834.361 KM), obaveze prema drugim jedinicama vlasti po osnovu refundacija za naknadu plata (32.261.774 KM) i ostale kratkoročne obaveze iz transakcija sa entitetom (6.029 KM).

Obaveze po zajmovima primljenim od entiteta koji dospijevaju na naplatu do godinu dana, odnose se na dio duga po ranije uzetom zajmu od Vlade Republike Srpske u iznosu od 80.000.000 KM. Fond je 19.02.2019. godine zaključio sa Vladom Republike Srpske Aneks II ugovora kojim je prolongiran rok dospjeća do 31.12.2019. godine.

Obaveze prema drugim jedinicama vlasti po osnovu refundacija za naknadu plata odnose se na obaveze za refundaciju naknade plate prema budžetskim korisnicima: Budžetu Republike (1.223.147 KM), entitetu (28.985.987 KM), jedinicama lokalne samouprave (2.966.865 KM) i fondovima (279.578 KM).

Ostale kratkoročne obaveze iz transakcija sa entitetom odnose se na obaveze nakon sprovedenih multilateralnih kompenzacija po osnovu više kompenzovanih doprinosa.

Dugoročne obaveze i razgraničenja iskazane su u iznosu od 226.826.920 KM, a čine ih dugoročne finansijske obaveze po zajmovima, dugoročno razgraničeni prihodi, ostale dugoročne obaveze i dugoročne obaveze i razgraničenja iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti.

Dugoročne finansijske obaveze po zajmovima iskazane su u iznosu od 177.623.255 KM, a odnose se na obaveze po kreditima kod Komercijalne banke a.d. Banja Luka (6.429.037 KM), Nove banke a.d. Banja Luka (15.184.920 KM), NLB Banke a.d. Banja Luka (13.701.856 KM) i „UniCredit Banka“ a.d. Banja Luka (142.307.442 KM). Dugoročne obaveze koje dospijevaju u 2020. godini iznose 21.130.728 KM (evidentirano na kratkoročnim obavezama).

Vlada Republike Srpske je 22.11.2019. godine dala saglasnost na direktno zaduženje Fonda u iznosu od 60.000.000 KM. Namjena kreditnog zaduženja je izmirenje obaveza prema zdravstvenim ustanovama u Srbiji (22.000.000 KM), prema apotekama (10.000.000 KM), za bolovanje (20.000.000 KM) i za izmirenje ostalih obaveza (8.000.000 KM).

Fond je dana 05.12.2019. godine, potpisao Ugovor o sindiciranom dugoročnom kreditu u iznosu od 60.000.000 KM („UniCredit Banka“ a.d. Banja Luka 22.500.000 KM, „Komercijalna Banka“ a.d. Banja Luka 5.000.000 KM, „NLB Banka“ a.d. Banja Luka 5.000.000 KM i Nova banka a.d. Banja Luka 22.500.000 KM). U skladu sa članom 6.1. Ugovora (raspoloživost kredita je 60 dana od potpisivanja ugovora), Fond je do 31.12.2019. godine, povukao kredit u iznosu od 30.000.000 KM, dok je drugi dio od 30.000.000 KM (evidentirano na poziciji vanbilansne evidencije) povučen u januaru 2020. godine.

Ugovor o kreditnom zaduženju zaključen je sa rokom dospjeća od 60 mjeseci sa uključenih 12 mjeseci grejs perioda, bez naknade za obradu kredita, i redovna fiksna kamatna stopa od 2,95% (efektivna kamatna stopa je 3,01%).

Revizijom je utvrđeno da su povučena kreditna sredstva u decembru 2019. godine, utrošena u skladu sa definisanim namjenama.

Dugoročno razgraničeni prihodi (16.969 KM) odnose se kamate na stambene kredite date radnicima u ranijim godinama.

Ostale dugoročne obaveze iskazane su u iznosu od 49.186.696 KM, a odnose se na obaveze po osnovu Sporazuma o načinu plaćanja duga od 12.09.2017. godine koji je potpisan između

Fonda i Vlade Republike Srpske s jedne strane i Fresenius Medical Care Deutschland GmbH (zdravstvena ustanova „Fresenius Medical Care Centar za dijalizu“ Šamac i „International Dialysis Centers BV“ Banja Luka) s druge strane (detaljnije objašnjeno pod tačkom 6.1.1. transferi).

Do isteka roka za izradu i dostavljanje godišnjih finansijskih izvještaja plaćene su obaveze u iznosu od 86.532.587 KM. Neizmirene kratkoročne obaveze na dan 29.02.2020. godine iznose 105.252.078 KM (obaveze iz 2019. godine u iznosu od 35.454.515 KM i obaveze iz ranijih godina u iznosu od 69.797.563 KM).

Fond je (nakon što je na tržištu kapitala došlo do značajnog smanjenja kamatnih stopa), uputio zahtjev određenim bankama za izmjenu uslova kreditiranja po osnovu ranije zaključenih ugovora čija je ukupna ugovorena vrijednost iznosila 66.430.000 KM (u okviru šest ugovora). Nakon pozitivnog odgovora, u oktobru 2019. godine potpisani su Aneksi ugovora o dugoročnim kreditima zaključenim u periodu 2014-2016 godina. Po osnovu efekata zaključenih Aneksa ugovora u Fondu je izvršen prenos sa kratkoročnih na dugoročne obaveze u ukupnom iznosu od 2.530.738 KM. Smanjenjem kamatnih stopa, ukupne obaveze za ugovorene kamate po osnovu dugoročnih kredita smanjene su za 2.728.484 KM.

Na dan 31.12.2019. godine, ukupne obaveze Fonda bez razgraničenja iznose 417.594.619 KM, od čega usaglašene obaveze iznose 369.627.488 KM, obaveze koje se neusaglašavaju 35.431.764 KM (lična primanja radnika, INO konvencije, sudska rješenja), a neusaglašene obaveze su 12.535.408 KM. U okviru ostalih dugoročnih obaveza, kamate koje dospijevaju u budućem periodu po osnovu direktnih kredita iznose 31.213.812 KM.

Neusaglašene obaveze se uglavnom odnose na obaveze za koje nije vraćen usaglašeni izvod otvorenih stavki od strane povjerioca, a odnose se na obaveze za zdravstvenu zaštitu i obaveze za isplatu naknada bolovanja preko 30 dana. Jedan od razloga za veliki broj neusaglašenih obaveza je različit vremenski period priznavanja obaveze za isplatu naknade za bolovanja preko 30 dana.

6.3.2.2. Vlastiti izvori

Vlastiti izvori iskazani su u negativnom iznosu od 92.264.460 KM. Čine ih: trajni izvori sredstava (2.088.986 KM), rezerve po osnovu revalorizacije nefinansijske imovine (59.650 KM) i negativan finansijski rezultat u iznosu od 94.413.096 KM (negativan finansijski rezultat ranijih godina od 116.850.609 KM i pozitivan finansijski rezultat tekuće godine u iznosu od 22.437.513 KM).

U 2019. godini izvršena je korekcija finansijskog rezultata u iznosu od 674.504 KM, odnosno kolone prethodna godina na pozicijama Bilansa uspjeha i Bilansa stanja na osnovu poslovnih događaja koji su se odnosili na 2018. godinu, a evidentirani su u 2019. godini (na teret finansijskog rezultata tekuće godine u iznosu od 2.151.185 KM i to po osnovu fakture zdravstvene zaštite iz 2018. godine od 363.092 KM, akcija stečajnog dužnika „Zrak“ ad Teslić u iznosu od 1.191.734 KM, sudskog poravnane sa ZU „NovaVita“ d.o.o. Pale u iznosu od 115.630 KM, troškova sudskog postupka vezanog za poslovni prostor Fonda u Trebinju 480.729 KM i u korist finansijskog rezultata tekuće godine u iznosu od 1.476.681 KM, po osnovu konverzije potraživanja Fonda u akcije stečajnog dužnika „Zrak“ ad Teslić u iznosu od 1.429.442 KM i pogrešno evidentirane fakture dobavljača „Deloitte“ d.o.o. Banja Luka po osnovu revizije projekta u iznosu od 47.239 KM).

6.3.3. Vanbilansna evidencija

Na dan 31.12.2019. godine vrijednosti vanbilansne aktive i vanbilansne pasive Fonda iskazane su u iznosu od 292.071.283 KM. Evidentirane su po osnovu:

- tuđih sredstava na korišćenju (4.273.099 KM),
- primljenih garancija za dobro izvršenje posla i za obezbjeđenje ponude (22.877.741 KM),

- datih mjenica bankama za obezbjeđenje urednog izmirenja obaveza (229.353.494 KM),
- datih garancija za uredno izmirenje obaveza u iznosu od 3.895.583 KM,
- neotkupljenih stanova i objekata u iznosu od 1.671.366 KM koji se nalaze na prostoru Federacije Bosne i Hercegovine, a za koje u Fondu ne raspolažu dokumentacijom da su isti otkupljeni od strane nosioca stanarskih prava i
- odobreni, a nepovučeni kredit kod „UniKredit Banka“ u iznosu od 30.000.000 KM.

6.4. Bilans novčanih tokova

U Izvještaju o novčanim tokovima iskazani su prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti u iznosu od 678.820.865 KM i odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti u iznosu 698.117.860 KM, kao i negativan novčani tok iz poslovnih aktivnosti u iznosu od 19.296.995 KM.

Fond je iskazao pozitivan novčani tok od investicionih aktivnosti u iznosu od 5.347.420 KM (prilivi 7.032.411 KM i odlivi 1.684.991 KM) i pozitivan novčani tok iz aktivnosti finansiranja u iznosu od 27.195.490 KM (prilivi 42.000.000 KM i odlivi 14.804.510 KM).

Iskazana gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku perioda u iznosu od 9.323780 KM, negativan novčani tok iz poslovnih aktivnosti, pozitivni novčani tokovi iz investicionih poslovnih aktivnosti i aktivnosti finansiranja daju stanje novčanih sredstava na kraju perioda u iznosu od 22.569.695 KM.

U navedeni izvještaj o novčanim tokovima, u skladu sa MRS-JS 2 Izvještaji o novčanim tokovima, uključene su i transakcije po osnovu provedenih kompenzacija.

Bilans novčanih tokova je sastavljen na način kako je to propisano članom 42. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika.

6.5. Vremenska neograničenost poslovanja

Fond je izvršio procjenu nastavka i stalnosti poslovanja i u Napomenama uz finansijske izvještaje dao obrazloženje vezano za stalnost poslovanja, u skladu sa MRS-JS 1 Prezentacija finansijskih izvještaja, paragrafi 15.(c) i 38.

6.6. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze

Sporazumom između Vlade Republike Srpske, Fonda i Fresenius Medical Care i Internacional Dialysis Centres (ustanova koja pruža usluge dijaliznog tretmana) iz 2017. godine ugovoren je uslovni otpis obaveza Fonda u iznosu od 7.045.001 KM, a informacija o navedenom je objavljena u Napomenama uz finansijske izvještaje.

Po istom sporazumu ugovoreno je da će povjerilac osloboditi dužnika plaćanja zatezних kamata u iznosu od 16.183.065 KM isključivo pod uslovom da dužnik izvrši plaćanje diskontovanog duga (ukupan dug umanjen za uslovljeni otpis) u potpunosti u periodu i na način propisan odredbama ovog Sporazuma i tekućih obaveza u skladu sa ugovorima. Do konačnog izmirenja obaveza prema navedenom sporazumu obračunata zatezna kamata predstavlja potencijalnu obavezu, a informacija o istoj nije objelodanjena u Napomenama uz finansijske izvještaje, što nije u skladu sa MRS - JS 19 - Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina.

Sudski sporovi u kojima je Fond tužena pasivno legitimisana strana (u 38 predmeta), objelodanjeni su u vrijednosti od 6.189.520 KM, a odnose se na sporove sa zdravstvenim ustanovama (4.121.641 KM), za refundaciju naknada neto plate za vrijeme privremene nesposobnosti za rad (54.048 KM), za refundaciju troškova zdravstvene zaštite po tužbama osiguranika (106.835 KM), sporove iz radnih odnosa (14.615 KM), sporove po tužbama dobavljača (368.919 KM) za isporučene lijekove, nabavku stalnih sredstava i ostale sporove (1.523.462 KM), od čega se na spor po osnovu utvrđenja i ispunjenja ugovora za poslovni prostor u Trebinju odnosi iznos od 1.284.000 KM.

Sudski sporovi u kojima je Fond tužilac (aktivno legitimisana strana) objelodanjeni su u vrijednosti od 3.445.506 KM (u 35 predmeta), od čega su najznačajnija dva postupka pokrenuta po osnovu poslovnog prostora u Trebinju u ukupnom iznosu od 3.053.748 KM (protiv RUGIP-a, Poslovnica Trebinje i fizičkog lica – prodavac poslovnog prostora) i sudski spor koji se odnosi na potraživanje doprinosa za zdravstveno osiguranje proisteklo iz stečajnog postupka od 357.862 KM („Čajavec profesionalna elektronika“ ad. Banja Luka).

Procijenjeno je i objavljeno u Napomenama da je očekivani odliv sredstava u 2020. godini po osnovu sudskih sporova u kojima je Fond tužena strana (pasivno legitimisana strana) u iznosu od 386.461 KM, a očekivani priliv sredstava u 2020. godini u sporovima u kojima je Fond tužilac (aktivno legitimisana strana) procijenjen je u iznosu od 14.322 KM.

Po osnovu kupovine poslovnog prostora za potrebe Filijale Fonda u Trebinju prema podacima prezentovanim od strane sektora za pravne poslove Fonda, u toku je više sudskih sporova.

Nakon što je Upravni odbor Fonda u junu 2016 donio Odluku o kupovni poslovnog prostora za potrebe filijale Fonda u Trebinju (nakon provedenog javnog poziva), Fond je dana 13.07.2016. godine sa fizičkim licem zaključio Ugovor o kupoprodaji broj: OPU-1238/2016 za kupovinu poslovnog prostora u Trebinju. Zbog sporenja oko izvršenja odredbi navedenog ugovora vezanih za upis i brisanje založnog prava - hipoteke, u 2017. godini pokrenuti su sudski sporovi od strane fizičkog lica protiv Fonda radi ispunjenja ugovora (broj 71 0 P 256887 17 P) i od strane Fonda protiv prodavca radi raskida ugovora (broj 71 0 P 268088 17 P), gdje je od strane Fonda traženo da se sudski procesi spoje što nije prihvaćeno od strane nadležnog suda. Osnovni sud u Banjaluci je 12.03.2018. godine donio Presudu broj 71 0 P 256887 17 P u korist prodavca nekretnine na koju je Fond uložio žalbu drugostepenom organu. Okružni sud u Banjaluci odlučujući prema žalbi Fonda donio je 15.10.2018. godine Presudu kojom je žalba tuženog djelimično usvojena i to samo u dijelu koji se odnosi na naknadu štete, a u ostalom dijelu žalba se odbija i označena presuda potvrđuje. Na osnovu pravosnažne izvršne presude Osnovnog suda u Banjaluci kao i presude Okružnog suda u Banja Luci od 15.10.2018. godine, 10.12.2018. godine dostavljeno je Rješenje o izvršenju kojim se nalaže Fondu da izvrši isplatu kupoprodajne vrijednosti poslovnog prostora sa zakonskom zateznom kamatom na račun tužioca. Protiv navedene presude Fond je podnio zahtjev za ponavljanje postupka Okružnom sudu Banja Luka i reviziju Vrhovnom sudu Republike Srpske. Dana 31.12.2018. godine na osnovu Rješenja o izvršenju banka je izvršila prinudnu naplatu u iznosu od 1.755.238 KM, a odnosi se na kupoprodajnu vrijednost poslovnog prostora u iznosu od 1.274.510 KM i pripadajuću zakonsku zateznu kamatu i troškove postupka u iznosu od 480.728 KM.

U izvršnom postupku po žalbi Fonda, Okružni sud u Banja Luci je rješenjem od 19.04.2019. godine, žalbu izvršenika (Fonda) uvažio, a rješenje Osnovnog suda u Banja Luci o izvršenju ukinuo i prijedlog za izvršenje odbio. Protiv ovog rješenja tražilac izvršenja (prodavac-fizičko lice) podnio je reviziju Vrhovnom sudu koja je rješenjem suda od 12.11.2019. godine odbačena. Na osnovu navedenog, Fond je dana 27.06.2019. godine podnio prijedlog za protivizvršenje o kojem Sud još nije odlučio.

U predmetu po tužbi fizičkog lica (prodavca) protiv Fonda (br. predmeta: 71 0 P 256887), rješenjem od 11.02.2019. godine odbijen je predlagač (Fond) sa prijedlogom za određivanje mjere obezbjeđenja. Rješenjem Okružnog suda od 17.09.2019. godine, žalba Fonda je odbijena te navedeno rješenje potvrđeno. U ovom predmetu, u kojem je zahtjev tužioca usvojen pravosnažnom presudom, tuženi (Fond) je podnio prijedlog za ponavljanje postupka Okružnom sudu u Banjoj Luci i reviziju Vrhovnom sudu Republike Srpske. Osnovni sud u Banjoj Luci, rješenjem od 03.03.2020. godine prekinuo postupak po reviziji do završetka postupka povodom prijedloga za ponavljanje postupka (postupak još uvijek nije okončan).

U predmetu po tužbi Fonda protiv prodavca-fizičkog lica (broj predmeta: 71 0 P 268088) odbijen je prijedlog predlagača (Fonda) rješenjem od 18.02.2019. godine za određivanjem sudske mjere obezbjeđenja, a koje rješenje je potvrđeno rješenjem Okružnog suda u Banjoj

Luci od 02.04.2019. godine. U navedenom predmetu, Presudom Osnovnog suda od 15.10.2019. godine, djelimično je usvojen eventualni tužbeni zahtjev Fonda, te raskinut ugovor o prodaji nekretnina i obavezan tuženi da tužiocu po osnovu povrata primljenog, plati iznos od 1.274.510 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od 24.01.2019. godine pa do isplate, a u preostalom djelu (vezano za potraživanja po osnovu zateznih kamata i sudskih troškova) tužbeni zahtjev je odbijen. Protiv navedene presude, žalbu su uložili i tužilac i tuženi o kojoj Sud još nije odlučio.

Fizičko lice koje je predmetnu nekretninu prodalo Fondu, istu je steklo 2016. godine, kupovinom od pravnog lica koje je zbog osporavanja realizacije tog kupoprodajnog ugovora u 2018. godini pokrenulo sudski spor za raskid ugovora. Fondu je od strane navedene firme, po osnovu ovog sudskog spora, dostavljena na uvid presuda Okružnog suda u Banja Luci broj 741 9 P 28091 GŽ od 20.12.2019. godine kojom je, nakon prvostepene presude i uložene žalbe, žalba fizičkog lica (u ovom sporu kupca) odbijena i potvrđena prvostepena presuda kojom je utvrđeno da je raskinut ugovor o prodaji nekretnina zaključen između prodavca i kupca.

6.7. Napomene uz finansijske izvještaje

Uz finansijske izvještaje za 2019. godinu sačinjene su Napomene u kojima su objelodanjene neophodne opšte informacije o Fondu, informacije o osnovama za sastavljanje finansijskih izvještaja i informacije o primijenjenim računovodstvenim politikama.

Napomene nisu u potpunosti sačinjene u skladu sa članom 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika i u skladu sa MRS JS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja, jer nisu prezentovana u potpunosti neusaglašena stanja potraživanja i obaveza na dan popisa i razlozi zašto usaglašavanje nije izvršeno u skladu sa članom 18. tačka 3. Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske i članom 17. stav (7) Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza i nisu objavljene sve informacije o potencijalnim obavezama (informacija o uslovljenom otpisu obaveza po osnovu zateznih kamata definisanom Sporazumom između Vlade Republike Srpske, Fonda i Fresenius Medical Care i Internacional Dialysis Centres (ustanova koja pruža usluge dijaliznog tretmana) iz 2017. godine. Navedene nepravilnosti su konstatovane i u prethodnom revizorskom izvještaju.

Preporučuje se direktoru Fonda da obezbijedi da se u Napomenama uz finansijske izvještaje objelodane sve dodatne informacije koje zahtijeva član 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika i MRS - JS 1 Prezentacija finansijskih izvještaja.

Revizijski tim

Božidar Kuvelja, s.r.

Siniša Marković, s.r.